

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

بازنگری شده

دوره: کارشناسی ارشد ناپیوسته

رشته مدرسی انقلاب اسلامی (خاص)

گروه: علوم انسانی

نسخه بازنگری شده براساس نامه شماره ۹۶/۳۲۷ مورخ ۹۶/۰۷/۱۳

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بازنگری برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته مدرسی انقلاب اسلامی

رشته: مدرسی انقلاب اسلامی

گروه: علوم انسانی

دوره: کارشناسی ارشد ناپیوسته

گرایش: -

- ماده ۱- به استناد نامه شماره ۹۶/۳۲۷ مورخ ۹۶/۰۷/۱۳ دانشگاه معارف اسلامی، برنامه درسی بازنگری شده رشته مدرسی انقلاب اسلامی در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته، دریافت شد.
- ماده ۲- برنامه درسی بازنگری شده فوق از تاریخ تصویب، جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مدرسی معارف اسلامی با ۵ گرایش: ۱- مبنی نظری اسلامی، ۲- انقلاب اسلامی، ۳- اخلاق اسلامی، ۴- آشنایی با منابع اسلامی و ۵- تاریخ و تمدن اسلامی مصوب ۵۳۱ مورخ ۱۳۸۳/۱۰/۰۵ شورای عالی برنامه ریزی می باشد.
- ماده ۳- برنامه درسی مذکور خاص دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی ای است که علاوه بر اخذ مجوز ایجاد رشته های مدرسی معارف اسلامی از دفتر گسترش آموزش عالی، از حوزه معاونت آموزشی و پژوهشی اساتید دروس معارف اسلامی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها نیز دارای مجوز پذیرش دانشجو می باشد و در سه فصل: مشخصات کلی، جدول واحد های درسی و سرفصل دروس تنظیم شده و برای اجرا ابلاغ می شود.
- ماده ۴- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۳۹۷ به مدت ۵ سال قابل اجراست و پس از آن نیازمند بازنگری می باشد.

عبدالرحیم نوه ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

بِسْمِ تَعَالَى

دانشگاه معارف اسلامی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی ارشد

رشته «مدرسی انقلاب اسلامی»

Teaching of Islamic Revolution

دانشگاه معارف اسلامی

تابستان ۱۳۹۶

فصل اول:
مشخصات کلی برنامه

پیروزی انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷، بدون شک بزرگترین و مهم‌ترین رویداد قرون معاصر بوده است. این انقلاب با پشتوانه غنی مبانی نظری اسلامی و آموزه‌های شیعی، تغییرات شگرفی را در حوزه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی، بوجود آورده است که تاکنون اندیشمندان بسیاری در دنیا، به بررسی و نظریه‌پردازی آن پرداخته و قدرت‌های جهانی نیز با صرف هزینه‌های هنگفت، درصدد مقابله با تفکرات انقلابی و گسترش آن در میان سایر ملت‌ها برآمده‌اند. از این‌رو بررسی علمی و روشکافانه ماهیت، زمینه‌ها، اهداف و پیامدهای انقلاب اسلامی، بسیار ضروری است.

همچنین قرار گرفتن دروس معارف اسلامی در برنامه آموزشی مقطع کارشناسی کلیه رشته‌های تحصیلی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور که از جمله اقدامات اساسی شورای عالی انقلاب فرهنگی و به منظور توسعه و تعمیق باورها و اندیشه‌های دینی و انقلابی و تحول مثبت در رفتارهای فردی و اجتماعی نسل جوان دانشگاهی و مقابله آگاهانه با شبهات و تفکرات التقاطی صورت گرفته است، تأمین و حضور مدرسان مؤمن، متخصص، متعهد و زمان‌شناس در کرسی تدریس دروس معارف اسلامی را بیش از پیش ضروری می‌نماید.

تاکنون گرایش «انقلاب اسلامی» به‌عنوان یکی از گرایش‌های رشته مدرسی معارف اسلامی در مقطع تحصیلات تکمیلی، وجود داشته است. اما با گذشت حدود ۱۱ سال از تصویب و اجرای این برنامه ازسوی وزارت علوم، اکنون گرایش انقلاب اسلامی با استفاده از تجربیات گذشته و بازنگری در عناوین و سرفصل‌های آن، به رشته «مدرسی انقلاب اسلامی» تغییر یافته است.

هم‌اکنون نیز به‌منظور پاسداشت اصول و ارزش‌های انقلاب اسلامی، تبیین علمی انقلاب اسلامی و اندیشه‌های سیاسی حضرت امام خمینی و مقام معظم رهبری و پاسخگویی به نیازهای موجود در این زمینه، برنامه کلی این رشته در مقطع کارشناسی ارشد با رعایت مقررات و ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دایر می‌شود.

ب) اهداف کلی دوره

۱. تربیت مدرس برای تدریس دروس معارف اسلامی (گرایش انقلاب اسلامی) در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور
۲. تقویت و ارتقای سطح توانایی علمی و آموزشی داوطلبان تدریس دروس معارف اسلامی (گرایش انقلاب اسلامی)
۳. تربیت فارغ‌التحصیلانی که بتوانند در رشته‌های معارف اسلامی (گرایش انقلاب اسلامی) ادامه تحصیل دهند.
۴. تربیت پژوهشگرانی که برای تحقیق در حوزه اندیشه و معارف اسلامی و موضوعات مرتبط با دروس معارف اسلامی به ویژه انقلاب اسلامی، در مراکز علمی و پژوهشی به‌کار گرفته می‌شوند.

ج) اهمیت و ضرورت دوره

قرار گرفتن دروس معارف اسلامی در برنامه آموزشی مؤسسات آموزش عالی در مقطع کارشناسی، به‌منظور تعمیق باورها و آشنایی بیشتر دانشجویان کشور با معارف و آموزه‌های دینی، منابع اصیل اسلامی و چگونگی شکل‌گیری و

به بار نشستن انقلاب اسلامی صورت گرفته است. توسعه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و به تبع آن، رشد چشمگیر تعداد دانشجویان در مقاطع آموزش عالی نیز سبب شده است تا حجم ساعات ارائه این دروس نیز افزایش یابد. از سوی دیگر، رشد روزافزون سؤالات و شبهات نسل جوان دانشگاهی در حوزه باورهای دینی به خصوص مسائل مربوط به انقلاب اسلامی و نظام مقدس جمهوری اسلامی و همچنین اشتیاق آنان به آگاهی عمیق و مستند در این حوزه‌ها، لزوم تقویت کیفی و توجه جدی به روزآمدی دروس و استادان معارف اسلامی را موجب شده است. از این رو، تأسیس رشته دانشگاهی «مدرسی انقلاب اسلامی» در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری برای تأمین و تربیت مدرسان متخصص و کارآمد، روشمند و آگاه به فضای دانشگاه و نیازهای نسل جوان در زمینه معارف اسلامی ضرورت می‌یابد.

د) تعداد و نوع واحدهای درسی دوره

واحدهای درسی رشته «مدرسی انقلاب اسلامی» در مقطع کارشناسی ارشد به شرح ذیل است:

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد
۱	دروس جبرانی	۲۴
۲	دروس تخصصی	۱۲
۳	دروس اختیاری	۱۶
۴	پایان‌نامه	۴
جمع واحدهای دوره		۵۶ واحد

ه) نقش، توانایی و شایستگی دانش‌آموختگان

دانش‌آموختگان این مقطع تحصیلی در رشته «مدرسی انقلاب اسلامی» توانایی‌های ذیل را خواهند داشت:

- تحقیق و پژوهش در حوزه‌های مطالعاتی مرتبط با انقلاب اسلامی؛ (ریشه‌های انقلاب اسلامی، اندیشه سیاسی امام خمینی، قانون اساسی)
- تدریس دروس مرتبط با حوزه مطالعات انقلاب اسلامی؛ (ریشه‌های انقلاب اسلامی، اندیشه سیاسی امام خمینی، قانون اساسی)

و) شرایط و ضوابط ورود به دوره:

- داشتن مدرک سطح دو حوزوی یا اتمام پایه ده کتبی.
- قبولی در آزمون کتبی ورودی و مصاحبه شفاهی.
- دارا بودن شرایط عمومی مدرسی معارف اسلامی با تأیید معاونت آموزشی و پژوهشی استادان و دروس معارف اسلامی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها.

ز) مواد و ضرایب آزمون

ردیف	مواد آزمون	ضریب
۱	فقه و اصول	۲
۲	ادبیات عرب	۲
۳	زبان انگلیسی	۲
۴	اندیشه سیاسی	۳
۵	تحولات سیاسی - اجتماعی معاصر ایران	۴
۶	انقلاب اسلامی	۴
۷	حقوق اساسی	۳

فصل دوم:
جداول دروس دوره

دروس دوره مدرسی «انقلاب اسلامی»

دروس جبرانی، اصلی (تخصصی) و اختیاری دوره مدرسی انقلاب اسلامی، به شرح ذیل است:

الف) دروس جبرانی

پیش‌نیاز	نوع واحد درسی		تعداد		عنوان درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع	واحد		
		۳۲	۳۲	۲	مبانی علم سیاست	۱.
		۳۲	۳۲	۲	جامعه‌شناسی سیاسی	۲.
		۳۲	۳۲	۲	اندیشه سیاسی در غرب با رویکرد انتقادی	۳.
		۳۲	۳۲	۲	نظام سیاسی در اسلام و نقد دموکراسی	۴.
		۳۲	۳۲	۲	فقه سیاسی با تأکید بر فقه تحولات سیاسی - اجتماعی	۵.
		۳۲	۳۲	۲	تاریخ و اصول روابط بین‌الملل	۶.
		۳۲	۳۲	۲	ماهیت نظام سلطه با تأکید بر جنگ نرم	۷.
		۳۲	۳۲	۲	تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ایران (۱) (دوره صفویه تا دوره پهلوی)	۸.
		۳۲	۳۲	۲	انقلاب‌های بزرگ جهان و انقلاب اسلامی	۹.
		۳۲	۳۲	۲	حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران	۱۰.
		۳۲	۳۲	۲	زبان انگلیسی تخصصی (۱)	۱۱.
	۱۶	۱۶	۳۲	۲	روش تحقیق و روش‌شناسی مطالعات انقلاب اسلامی	۱۲.
	۱۶	۳۶۸	۳۸۴	۲۴	جمع	

ب) دروس اصلی (تخصصی)

پیش‌نیاز	نوع واحد درسی		تعداد		عنوان درس	ردیف
	عملی	نظری	جمع	واحد		
		۳۲	۳۲	۲	اندیشه سیاسی در اسلام (ولایت فقیه)	۱.
		۳۲	۳۲	۲	اندیشه و سیره سیاسی امام خمینی و مقام معظم رهبری	۲.
		۳۲	۳۲	۲	تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ایران (۳) (دوره پهلوی)	۳.
		۳۲	۳۲	۲	تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی دوره جمهوری اسلامی ایران (۱) (با تأکید بر دفاع مقدس)	۴.
		۳۲	۳۲	۲	تحلیل قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (با رویکرد مقایسه‌ای)	۵.
	۱۶	۱۶	۳۲	۲	روش تحقیق و روش‌شناسی مطالعات انقلاب اسلامی	۶.
	۱۶	۱۷۶	۱۹۲	۱۲	جمع	

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت		بیش‌نیاز
			جمع	نظری / عملی	
۱.	روش تحلیل سیاسی	۲	۳۲	۳۲	
۲.	نظریه‌های انقلاب و انقلاب اسلامی ایران	۲	۳۲	۳۲	
۳.	جریان‌ها و جنبش‌های سیاسی معاصر	۲	۳۲	۳۲	
۴.	اصول روابط بین‌الملل و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران از دیدگاه امام خمینی و مقام معظم رهبری	۲	۳۲	۳۲	
۵.	جغرافیای سیاسی با تأکید بر بازتاب جهانی انقلاب اسلامی	۲	۳۲	۳۲	
۶.	دستاوردها و آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی	۲	۳۲	۳۲	
۷.	جریان‌شناسی فکری - سیاسی جمهوری اسلامی ایران	۲	۳۲	۳۲	
۸.	آینده‌پژوهی انقلاب اسلامی	۲	۳۲	۳۲	
۹.	مسائل نظامی راهبردی معاصر	۲	۳۲	۳۲	
۱۰.	تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی دوره جمهوری اسلامی ایران (۱) (با تأکید بر دفاع مقدس)	۲	۳۲	۳۲	تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی دوره جمهوری اسلامی ایران (۱) (با تأکید بر دفاع مقدس)
۱۱.	کارگاه روش تدریس	۲	۳۲	۳۲	صلاحیت‌های مدرسی و روش تدریس انقلاب اسلامی
۱۲.	زبان انگلیسی تخصصی (۲)	۲	۳۲	۳۲	زبان انگلیسی تخصصی (۱)
۱۳.	مخاطب‌شناسی ارتباط با تأکید بر دوره جوانی	۲	۳۲	۳۲	
۱۴.	کارورزی تدریس	۲	۳۲	۳۲	
جمع		۳۰	۴۴۸	۴۱۶	۶۴

تذکر: تمامی دانشجویان این دوره، موظف به انتخاب ۱۶ واحد از واحدهای اختیاری فوق هستند.

فصل سوم:
سرفصل‌های دروس

الف) دروس جبرانی
ب) دروس اصلی (تخصصی)
ج) دروس اختیاری

الف) سرفصل‌های دروس جبرانی

۱. مبانی علم سیاست
۲. جامعه‌شناسی سیاسی
۳. اندیشه سیاسی در غرب با رویکرد انتقادی
۴. نظام سیاسی در اسلام و نقد دموکراسی
۵. فقه سیاسی با تأکید بر فقه تحولات سیاسی - اجتماعی
۶. تاریخ و اصول روابط بین‌الملل
۷. ماهیت نظام سلطه با تأکید بر جنگ نرم
۸. تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ایران (۱)
(دوره صفویه تا دوره پهلوی)
۹. انقلاب‌های بزرگ جهان و انقلاب اسلامی
۱۰. حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران
۱۱. زبان انگلیسی تخصصی (۱)
۱۲. روش تحقیق و روش‌شناسی مطالعات انقلاب اسلامی

۱. مبانی علم سیاست

Political science foundations

تعداد واحد، ۲ واحد	نوع درس، جبرانی
پیش نیاز، ندارد	نوع واحد، نظری

هدف درس: آشنایی با مفاهیم پایه، مبانی و مسایل علوم سیاسی و نیز سیاست اسلامی جهت ورود به مباحث عمیق‌تر در حوزه‌های نظر و عمل سیاسی.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. مفهوم سیاست و نسبت آن با دیگر مفاهیم را تبیین کند.
۲. موضوعات اساسی علم سیاست و مکاتب سیاسی معاصر را بیان نماید.

سرفصل‌های درس:

۱. مفاهیم و کلیات:

- تعریف علم و سیاست و نسبت آنها با یکدیگر
- نسبت جهان‌بینی و علم سیاست
- نسبت دین و سیاست
- نسبت علم سیاست و سایر علوم اجتماعی - انسانی (اقتصاد، تاریخ، حقوق، جامعه‌شناسی، مدیریت، اخلاق)

۲. موضوعات اساسی علم سیاست:

- دولت و نظریه‌های پیدایی آن
- ملت و عوامل پیدایی آن
- حکومت و شناخت اشکال تاریخی آن
- نظام‌های سیاسی معاصر
- احزاب، گروه‌های فشار و ذی‌نفوذ
- جامعه مدنی و شهروند
- جهانی شدن
- مشارکت سیاسی
- منازعات و کشمکش‌های سیاسی و اجتماعی

۳. مکاتب سیاسی معاصر

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. آموزش دانش سیاسی، حسین بشیریه.
۲. اصول علم سیاست، ابوالقاسم طاهری.
۳. اصول علم سیاست، احمد بخشایشی اردستانی.
۴. مبانی سیاست، عبدالحمید ابوالحمد.
۵. بنیادهای علم سیاست، عبدالرحمان عالم.
۶. مبانی و کلیات علوم سیاسی (ج ۱)، سیدجلال الدین مدنی.
۷. سیاست، آندرو هیوود، ترجمه عبدالرحمان عالم.
۸. سیاست و حکومت جدید، آلن بال و گای پیترز، ترجمه عبدالرحمان عالم.
۹. سیاست چیست، ژولین فروند، ترجمه عبدالوهاب احمدی.
۱۰. مقدمه نظریه سیاسی، آندرو هیوود، ترجمه عبدالرحمان عالم.
۱۱. مقدمات سیاست، استیون تنسی، ترجمه هرمز همایون پور.
۱۲. حکومت، آشنایی با علم سیاست، استین رنی، ترجمه سازگار.
۱۳. آشنایی با علم سیاست، رودی، آندرسن، کریستول، ترجمه بهرام ملکوتی.
۱۴. اصول علم سیاست، موریس دوورژه، ترجمه ابوالفضل قاضی.

۲. جامعه‌شناسی سیاسی

Political Sociology

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: جبرانی
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: آشنایی دانش‌پژوهان با نظریه‌های جامعه‌شناسی سیاسی در غرب و نقد آن و شناخت مسائل عمده جامعه‌شناسی سیاسی.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. با مبانی و روش‌های جامعه‌شناسی سیاسی در غرب و اسلام آشنا شود.
۲. مسائل عمده جامعه‌شناسی سیاسی را تحلیل و آسیب‌شناسی نماید.

سرفصل‌های درس:

۱. مفاهیم و کلیات

۲. خاستگاه و سیر تطور تاریخی جامعه‌شناسی:

- مغرب زمین

یک. از یونان باستان تا آگوست کنت

دو. از کنت تا امروز

- اندیشه اسلامی

یک. از صدر اسلام تا انقلاب اسلامی

دو. از انقلاب اسلامی تا امروز

۳. مختصات و مبانی جامعه‌شناسی سیاسی:

- جامعه‌شناسی غربی و مارکسیستی

- جامعه‌شناسی سیاسی اسلامی

۴. روش‌شناسی جامعه‌شناسی سیاسی:

- روش‌های جامعه‌شناسی سیاسی در غرب

- روش‌های جامعه‌شناسی سیاسی اسلامی

۵. مسائل عمده جامعه‌شناسی سیاسی (دولت، قدرت، اقتدار و مشروعیت، احزاب سیاسی، گروه‌های ذی نفوذ و فشار،

کارگروه‌های اجتماعی و فرهنگ سیاسی، جامعه‌پذیری سیاسی، مشارکت سیاسی، دگرگونی سیاسی و انقلاب،

کارآمدی، جامعه‌شناسی سیاسی پست مدرن، افکار عمومی)

۶. جامعه‌شناسی سیاسی، آسیب‌شناسی و افق‌های پیش‌رو

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. نگرش‌ها در جامعه‌شناسی سیاسی، اندرو افرت، ترجمه سید رحیم ابوالحسنی.
۲. جامعه‌شناسی سیاسی معاصر، کیت نش، ترجمه محمدتقی دلفروز.
۳. اقتصاد و جامعه، ماکس وبر، ترجمه عباس منوچهری و دیگران.
۴. نظریه‌های دولت، اندرو وینسنت، ترجمه حسین بشیریه.
۵. مراحل سیر اندیشه در جامعه‌شناسی، ریمون آرون، ترجمه باقر پرهام.
۶. جامعه‌شناسی سیاسی، تام باتامور، ترجمه عباس منوچهری.
۷. جامعه و سیاست، الن چالمرز، ترجمه منوچهر صبوری.

۳. اندیشه سیاسی در غرب با رویکرد انتقادی

Political Thought In The West

تعداد واحد، ۲ واحد	نوع درس، جبرانی
پیش نیاز، ندارد	نوع واحد، نظری

هدف درس: شناخت و فهم سیر تاریخی اندیشه و اندیشمندان مهم سیاسی غرب با رویکرد انتقادی

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

- ویژگی‌های اندیشه سیاسی در غرب در دوره‌های مختلف را توضیح داده و نقد کند.
- اندیشمندان مهم سیاسی در دوره‌های مختلف در غرب را معرفی و نقد نماید.

سرفصل‌های درس:

۱. اندیشه سیاسی غرب کلاسیک و نقد آن

- بررسی ویژگی اندیشه سیاسی دوره کلاسیک

- بررسی اندیشمندان مهم سیاسی دوره کلاسیک (سقراط، افلاطون، ارسطو، سیسرون، سنکا و ...)

۲. اندیشه سیاسی غرب میانه و نقد آن

- بررسی ویژگی اندیشه سیاسی دوره میانه

- بررسی اندیشمندان مهم سیاسی دوره میانه (آگوستین، آکویناس و ...)

۳. اندیشه سیاسی غرب مدرن و نقد آن

- بررسی ویژگی اندیشه سیاسی دوره مدرن

- بررسی اندیشمندان مهم سیاسی دوره مدرن (ماکیاولی، هابز، لاک، روسو، هگل، مارکس و ...)

۴. اندیشه سیاسی غرب معاصر و نقد آن

- بررسی ویژگی اندیشه سیاسی دوره معاصر

- بررسی اندیشمندان مهم سیاسی دوره معاصر (وبر، مارکوزه، اشتراوس، پوپر، آرنت، راولز و ...)

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور

- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده

- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. بنیاد فلسفه سیاسی در غرب، حمید عنایت.

۲. تاریخ فلسفه سیاسی غرب، عبدالرحمن عالم.

۳. خداوندان اندیشه سیاسی، مایکل فاستر و دیگران.

۴. مبانی اندیشه سیاسی در غرب، فرشاد شریعت.

۵. اندیشه‌های سیاسی در قرن بیستم، حاتم قادری.

۶. فیلسوفان سیاسی قرن بیستم، مایکل ایچ. لسناف.

7. *A History of Political Theory*, George H. Sabine, Harcourt Brace.

8. *History of Political Philosophy*, Leo Strauss and Joseph Cropsey, Chicago.

9. *Modern Political Thought: Major Political Thinkers from Hobbes to Marx*, Iain Hampsher-Monk, Blackwell.

10. *Interpreting Modern Political Philosophy: From Machiavelli to Marx*, Alistair Edwards and Jules Townshend, Palgrave.

11. *Political Philosophers of the Twentieth Century*; Michael H. Lessnoff, Blackwell.

12. *Twentieth Century Political Theory: A Reader; Edited by Stephen Eric Bronner*, Routledge.

۴. نظام سیاسی در اسلام و نقد دموکراسی

Political System and the Critique of Democracy

نوع درس: جبرانی	تعداد واحد، ۲ واحد
نوع واحد: نظری	پیش نیاز: ندارد

هدف درس: تبیین مبانی، مؤلفه‌ها و ساختار نظام سیاسی اسلام و نقد دموکراسی

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. مبانی و مؤلفه‌های نظام سیاسی را تبیین نماید.
۲. مبانی دموکراسی را تبیین و نقد نماید.
۳. مبانی و ساختار نظام سیاسی اسلام را توضیح دهد.

سرفصل‌های درس:

۱. مفاهیم

۲. رابطه دین و سیاست (قلمرو دین)

- بررسی و نقد سکولاریسم

۳. نظریه‌های مشروعیت

- نظریه‌های مشروعیت در اندیشه سیاسی غربی

- دموکراسی و نقد آن

- مشروعیت در اسلام (شیعه و اهل سنت)

۴. حکومت اسلامی

- ضرورت حکومت

- اهداف حکومت اسلامی

- شبهاتی پیرامون حکومت در اسلام

۵. ساختار نظام سیاسی اسلام

- انواع حکومت

- تفکیک قوا

۶. کارآمدی در نظام سیاسی اسلام

۷. بررسی مسائل مهم نظام سیاسی اسلام

- اسلامیت و جمهوریت

- آزادی، عدالت، امنیت

- شبهات در مباحث نظام سیاسی اسلام

- و ...

روش آموزش:

ابزارهای کمک آموزشی:

روش سنجش:

منابع پیشنهادی:

۱. درآمدی بر نظام سیاسی اسلام، محمدجواد نوروزی.
۲. فلسفه و نظام سیاسی اسلام، عبدالله حاجی صادقی.
۳. نظریه سیاسی اسلام، محمدتقی مصباح یزدی.
۴. نظام سیاسی اسلام، محمدجواد نوروزی.
۵. سکولاریسم در اسلام و مسیحیت، محمدحسین قدردان ملکی.
۶. انتظار بشر از دین، عبدالحسین، خسروپناه.
۷. حکومت دینی، احمد واعظی.
۸. ولایت فقیه: ولایت فقاقت و عدالت، عبدالله جوادی آملی.
۹. ولایت فقیه، پرسش‌ها و پاسخ‌ها، ابراهیم کلانتری.

۵. فقه سیاسی با تأکید بر فقه تحولات سیاسی - اجتماعی

Political Fiqh Based on Socio-Political Developments

نوع درس: جبرانی	تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد: نظری	پیش نیاز: ندارد

هدف درس: آشنایی با مباحث کلی فقه سیاسی از قبیل مفاهیم، منابع، روش‌شناسی و پیشینه و نیز مسائل فقه سیاسی بویژه فقه تحولات اجتماعی

اهداف رفتاری: در پایان این درس، از دانشجو انتظار می‌رود:

۱. مفهوم، منابع، روش‌شناسی و پیشینه فقه سیاسی را توضیح دهد.
۲. مهم‌ترین مسائل فقه سیاسی بویژه فقه تحولات اجتماعی را تبیین کند.

سرفصل‌های درس:

۱. مفاهیم و کلیات

- مفهوم فقه سیاسی، فقه حکومتی
- فقه سیاسی و دانش‌های دیگر
- ۲. منابع و روش‌شناسی فقه سیاسی
- ۳. پیشینه فقه سیاسی در شیعه و اهل سنت
- ۴. مهم‌ترین مسائل فقه سیاسی (فقه سیاست داخلی، فقه سیاست خارجی، فقه روابط بین‌الملل)
- ۵. فقه انقلاب و تحولات اجتماعی

- مفهوم انقلاب، جنبش‌های اجتماعی و تحولات اجتماعی

- مبانی فقهی انقلاب

- امر به معروف و نهی از منکر

- قاعده نفی سبیل

- ضرورت خروج بر علیه حاکم ظالم

- حکم قیام و انقلاب در عصر غیبت

- بررسی ادله عدم جواز قیام

- مشارکت سیاسی در تحولات اجتماعی

- ترور و تروریسم.

- دفاع و عملیات شهادت‌طلبانه

روش آموزش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. فقه سیاسی، عباسعلی عمید زنجانی.
۲. بایسته‌های فقه سیاسی، عباسعلی عمید زنجانی و ابراهیم موسی‌زاده.
۳. فقه سیاسی، ابوالفضل شکوری.
۴. مجموعه آثار کنگره بررسی مبانی فقهی حضرت امام خمینی، نقش زمان و مکان در اجتهاد.
۵. تحریر الوسیله، بخش امر به معروف و نهی از منکر، امام خمینی.
۶. جواهر الکلام، محمدحسن نجفی.
۷. ولایة الامر فی عصر الغیبه، سید کاظم الحائری.
۸. گفتگوهای فلسفه فقه، جمعی از نویسندگان.
۹. محمدتقی جعفری، منابع فقه.
۱۰. الفقه السياسي الاسلامی، خالد سلیمان حمود الفهداوی.
۱۱. مصلحت در فقه سیاسی شیعه، سید سجاد ایزدهی.
۱۲. فقه سیاسی، منصور میراحمدی.
۱۳. سیر تطور فقه سیاسی شیعه، کمال اکبری.

۱۴. گفتمان سیاسی شیعه در ایران معاصر، جلال درخشه.

۱۵. آثار الحرب فی الفقه السلامی، وهبة الزحیلی.

۱۶. الاحکام السطانیة، علی محمد ماوردی.

۱۷. تجاوز الدفاع الشرعی، داود عطار.

۶. تاریخ و اصول روابط بین الملل

History of International Relations

نوع درس: جبرانی	تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد: نظری	پیش نیاز: ندارد

هدف درس: شناخت عمده‌ترین مسائل تاریخی و اصول روابط بین‌الملل.

اهداف رفتاری: در پایان این درس از دانشجو انتظار می‌رود:

۱. وقایع مهم جهان از کنگره وین تا جنگ جهانی اول را توضیح دهد.
۲. جنگ جهانی اول و دوم و پیامدهای آنها را تشریح نماید.
۳. روابط بین‌الملل در دوران جنگ سرد و تحولات اخیر روابط بین‌الملل را تبیین نماید.
۴. مهم‌ترین اصول روابط بین‌الملل را تبیین کند.

سرفصل‌های درس:

کلیات:

- بررسی مفاهیم سیاست، سیاست خارجی، سیاست بین‌الملل، روابط خارجی، روابط بین‌الملل، اصول
- رویکردهای موجود در مطالعات تاریخ و اصول روابط بین‌الملل

الف) تاریخ روابط بین‌الملل:

۱. روابط بین‌الملل در صدر اسلام:

- نامه‌نگاری با سران کشورها و قبایل (نامه به پادشاه ایران، قیصر روم، پادشاه بحرین و ...)
- انعقاد قراردادهای بین‌المللی (منشور مدینه، قرارداد با بنی‌ضمیره و ...)

۲. وقایع مهم جهان از کنگره وین تا جنگ جهانی اول:

- کنگره وین و اهمیت آن در روابط بین‌الملل
- تحولات سیاسی اروپا از انقلاب‌های ۱۸۳۰ تا وحدت آلمان
- اوضاع بین‌الملتی از ۱۸۷۰ تا تشکیل اتفاق مثلث
- تحولات روابط بین‌الملل در آغاز قرن بیستم

۳. جنگ جهانی اول و پیامدهای آن:

- علل و عوامل جنگ جهانی اول
- روند کلی جنگ طی سال‌های ۱۹۱۸-۱۹۱۴
- پیامدها و نتایج جنگ

۴. جهان بین دو جنگ:

- دوره حل مشکلات

- دوره آرامش و حاکمیت امنیت دسته‌جمعی (معاهدات لوکارنو- بریان کلوگ)

- دوره رکود اقتصادی بزرگ

- دوره تقابل و تجاوز

۵. جنگ جهانی دوم و آثار آن:

- علل و عوامل جنگ جهانی دوم، نیروهای متخاصم و رویاروی هم در آغاز جنگ

- روند کلی جنگ

- توافقات و کنفرانس‌های مهم متفقین

- ترازنامه جنگ جهانی دوم

۶. دوره جنگ سرد:

- مرحله نخست جنگ سرد ۱۹۴۵-۱۹۶۳

- مرحله تنش‌زدایی دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰

- مرحله جنگ سرد جدید ۱۹۹۰-۱۹۷۹

۷. روابط بین‌الملل در دهه ۱۹۹۰:

- فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی

- وحدت آلمان

- اروپای متحد و قطب‌بندی جدید جهان

- جنگ نفت، جنگ دوم خلیج فارس

۸. تحولات اخیر روابط بین‌الملل

- حادثه ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ و پیامدهای آن در نظام بین‌الملل

- و...

ب. اصول روابط بین‌الملل:

۱. روش‌شناسی مطالعه روابط بین‌الملل

۲. رهیافت‌ها (رنالیستی، ایده‌آلیستی، علمی‌گرایی، فرارفتارگرایی، پست‌مدرنیسم، اسلامی)

۳. بازیگران نظام بین‌الملل (دولتی، غیردولتی)

۴. مقایسه اصول روابط بین‌الملل از دیدگاه اسلامی و غربی

۵. سیاست خارجی و روابط بین‌الملل (دیدگاه‌ها در باب سیاست خارجی، جهت‌گیری‌ها و اهداف)

۶. ویژگی‌های نظام بین‌الملل مطلوب جمهوری اسلامی ایران

۷. نقش جمهوری اسلامی ایران در تحقق نظام بین‌الملل مطلوب

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور

- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده

- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. تاریخ روابط بین‌الملل، مجید بزرگمهری.
۲. تحولات روابط بین‌الملل، احمد نقیب‌زاده.
۳. تاریخ و اصول روابط بین‌الملل، حسین جمالی.
۴. سیاست نبوی، علی اکبر علیخانی.
۵. اسلام و روابط بین‌الملل، لطفعلی لطیفی پاکده.
۶. اصول سیاست خارجی و سیاست بین‌الملل، عبدالعلی قوام
۷. اصول و مبانی روابط بین‌الملل، سید جلال دهقانی فیروزآبادی
۸. نظریه‌ها و فرآیندها در روابط بین‌الملل، سید جلال دهقانی فیروزآبادی
۹. اصول روابط بین‌الملل، سید حسین سیف‌زاده
۱۰. درآمدی بر روابط بین‌الملل ژاک هونتز نیگر
۱۱. مبانی تحلیل سیاست بین‌الملل، هالستی

۷. ماهیت نظام سلطه با تأکید بر جنگ نرم

The Nature of Political Hegemony Focusing Software War

نوع درس: جبرانی	تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد: نظری	پیش نیاز: ندارد

هدف درس: تحلیل و شناخت ماهیت نظام سلطه جهانی در سه شکل امپریالیسم، کمونیسم و صهیونیسم و شیوه‌ها و ابزار سلطه‌گری بویژه جنگ نرم

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. مبانی شکل‌گیری امپریالیسم، کمونیسم و صهیونیسم را تبیین کند.
۲. شیوه‌ها و ابزار سلطه‌گری بویژه جنگ نرم و روند سلطه‌گری در کشورهای جهان را تحلیل نماید.

سرفصل‌های درس:

۱. امپریالیسم:

- مبانی شکل‌گیری سرمایه‌داری و فرایند تحول آن به سرمایه‌داری جهانی و امپریالیسم
- تحلیل فرایند گسترش قدرت سرمایه‌داری جهانی به قدرت سیاسی و نظامی
- تحلیل فرایند روند سلطه‌گری سرمایه‌داری در کشورهای جهان
- تحلیل ابزارها و عوامل سلطه‌گری در کشورهای جهان

۲. کمونیسم:

- مبانی شکل‌گیری کمونیسم و فرایند تحول آن به قدرت جهانی
- روند گسترش قدرت کمونیسم و روند سلطه‌گری آن در جهان
- تحلیل ابزارها و عوامل سلطه‌گری در کشورهای کمتر توسعه‌یافته

۳. صهیونیسم:

- مبانی شکل‌گیری صهیونیسم و ابعاد اعتقادات و باورهای آن
- تحلیل روند گسترش قدرت صهیونیسم و تلاش برای دولت‌سازی
- تحلیل روند سلطه‌گری و اشغال صهیونیسم در جهان اسلام و فلسطین
- تحلیل واقعیت‌های اقتصادی و سیاسی و نظامی صهیونیسم همراه با نقد صهیونیسم‌ترسی القایی در جهان

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور

- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده

- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. شناخت و ماهیت و عملکرد امپریالیسم، همایون الهی.

۲. امپریالیسم و عقب‌ماندگی، همایون الهی.

۳. تجارت بین‌المللی و گرسنگی جهانی، اسیت داتا.

۴. روند سلطه‌گری، تاریخ سیاست خارجی امریکا (۱۹۱۳ - ۱۹۳۸)، استیفن آمبروز، ترجمه احد تابنده.

۵. تاریخ جنگ سرد، آندره فونتن، ترجمه عبدالرضا هوشنگ مهدوی.

۶. اتحاد جماهیر شوروی، الهه کولایی.

۷. نقدی بر مارکسیسم، مرتضی مطهری.

۸. تروریسم صهیونیستی، مجید صفاتاج.

۹. قدرت و جنگ نرم: از نظریه تا عمل، حجت‌الله مرادی.

۱۰. اصول و مبانی جنگ نرم، علی محمد نائینی.

۱۱. ابزارهای جنگ نرم علیه جمهوری اسلامی ایران، امیر هوشنگ طهماسبی.

۸. تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ایران (۱)

(دوره صفویه تا دوره پهلوی)

Political developments in Iran (Safavid to the Pahlavi period)

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اصلی
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: آشنایی با مهم‌ترین تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ایران از دوره صفویه تا دوره پهلوی.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. مهم‌ترین تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ایران از دوره صفویه تا پهلوی را تشریح کند.
۲. ساختار سیاسی حکومت، جریان‌های فکری و سیاسی و روابط خارجی از دوره صفویه تا پهلوی را تبیین کند.

سرفصل‌های درس:

۱. کلیات: نگاهی کلی به وضعیت ایران و تشیع قبل از ظهور صفویان

۲. دوره صفویه

- زمینه‌ها و عوامل حاکمیت صفویان

- ماهیت و ساختار سیاسی حکومت

- جریان‌های فکری - سیاسی و نسبت آن‌ها با حاکمیت: روحانیت شیعه، صوفیه، قزلباش، اقلیت‌های مذهبی و ...

- سیاست و روابط خارجی، اصول سیاست خارجی، روابط خارجی با اروپا و عثمانی، جنگ‌ها و معاهدات

- علل سقوط صفویه و پیامدهای آن

۳. دوره افشاریه و زندیه

- تحولات مهم فرهنگی و سیاسی: جنگ‌ها و فتوحات، سیاست‌های شیعه‌زدایی نادرشاه، روابط حکومت با علمای

شیعه و ...

۴. دوره قاجاریه

- ماهیت و ساختار حکومت

- جریان‌های فکری - سیاسی دوره قاجار و روابط آن‌ها با حکومت: روحانیت شیعه (اختلافات اخباری و اصولی)

فرقه‌های انحرافی (شیخیه، بابیت و بهائیت)، جریان منور الفکری و مواجهه با تجدد

- سیاست و روابط خارجی: جنگ‌های ایران و روس، معاهدات سیاسی و تعیین حدود مرزی، قراردادهای استعماری و ...

- جنبش‌های سیاسی: قتل گریبایدوف، نهضت تنباکو، نهضت تحریم کالاهای خارجی و ...

- نهضت مشروطیت ایران: زمینه‌ها و عوامل، فرایند نهضت، نقش جریان‌های داخلی و خارجی، پیامدها

- جنگ جهانی اول و پیامدهای آن در ایران

- قرارداد ۱۹۱۹ و توق‌الدوله و واکنش گروه‌های مختلف داخلی

روش آموزش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. تاریخ تحولات سیاسی ایران: بررسی مؤلفه‌های دین - حاکمیت - مدنیت و تکوین دولت - ملت در گستره هویت ملی ایران، موسی نجفی.
۲. صفویه از ظهور تا زوال، رسول جعفریان.
۳. تاریخ تحولات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی صفویه، عبدالحسین نوایی و ...
۴. تاریخ سیاسی معاصر ایران، جلد ۱، جلال‌الدین مدنی.
۵. تاریخ تحولات سیاسی و روابط خارجی ایران، جلد ۱، جلال‌الدین مدنی.
۶. تاریخ اجتماعی و سیاسی ایران در دوره معاصر، سعید نفیسی.
۷. فراز و فرود مشروطه، مصطفی تقوی.

۹. انقلاب‌های بزرگ جهان و انقلاب اسلامی

Great Revolutions Of The World And Islamic Revolution Of Iran

نوع درس، جبرانی	تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد، نظری	پیش نیاز: ندارد

هدف درس: آشنایی با ویژگی‌های منحصر به فرد انقلاب اسلامی؛ آشنایی با ویژگی‌های مشترک انقلاب اسلامی و سایر انقلاب‌های بزرگ جهان.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. ریشه‌ها، عوامل و زمینه‌های اصلی وقوع انقلاب‌ها را تشریح کند.
۲. انقلاب‌ها را به لحاظ قدرت اجتماعی و سیاسی با هم مقایسه کند.
۳. نتایج و بازتاب انقلاب اسلامی در مقایسه با سایر انقلاب‌های بزرگ را توضیح دهد.

سرفصل‌های درس:

مقایسه انقلاب‌ها با استفاده از روش‌های زیر:

۱. مقایسه قدرت اجتماعی (نیروی انقلابی) و قدرت سیاسی

الف) قدرت اجتماعی:

- رهبری (وحدت و تفرق، راهبردها و ...)

- آرمان انقلابی (تکوین، اصالت، جامعیت و ...)

- مردم

ب) قدرت سیاسی: توان اقتصادی، نیروی نظامی، مدیریت سیاسی و حمایت خارجی

۲. مقایسه در موضوعات زیر:

- ریشه‌ها و عوامل و زمینه‌های اصلی وقوع انقلاب

- ماهیت و شعارها و اهداف انقلاب

- رهبری انقلاب و راهبردها و کارکردهایش

- تحولات و حوادث اصلی منجر به وقوع انقلاب

- تحولات و حوادث اصلی و نتایج انقلاب در ابعاد داخلی و بین‌المللی از جمله بازتاب انقلاب در جهان

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور

- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. انقلاب‌های متعارض معاصر، مصطفی ملکوتیان.
۲. کوبا، کاسترو، انقلاب، منوچهر کماله طه.
۳. انقلاب اسلامی در مقایسه با انقلاب‌های فرانسه و روسیه، منوچهر محمدی.
۴. تراژدی رومانف‌ها، میشل دوسن پیر.
۵. عصر انقلاب دموکراتیک، رابرت روزول پالمر.
۶. انقلاب چین، بهزاد شاهنده.
۷. ناصر، پیتز منسفیلد.
۸. بررسی جامعه‌شناسی یک انقلاب، فرانتس فانون.

۱۰. حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران

Constitutional Law of Islamic Republic of Iran

نوع درس: جبرانی	تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد: نظری	پیش نیاز: ندارد

هدف درس: تسلط نسبی دانشجویان بر مباحث حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران و امکان نقد و تحلیل مسایل مرتبط با آن.

اهداف رفتاری: در پایان این درس از دانشجو انتظار می‌رود:

۱. مبانی، اهداف و سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران را تبیین کند.
۲. حقوق ملت و شکل حکومت را توضیح دهد.
۳. جایگاه و حوزه اختیارات و وظایف ولایت فقیه، قوای سه‌گانه و سایر نهادهای نظام را تشریح کند.

سرفصل‌های درس:

۱. کلیات، شامل: مفاهیم اساسی حقوقی مرتبط با درس، مانند: حقوق، قانون، قانون اساسی و انواع آن، منابع قانون اساسی، تاریخچه قانون اساسی در ایران، بازنگری قانون اساسی
۲. مبانی نظام جمهوری اسلامی ایران
۳. اهداف و سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران
۴. حقوق ملت در قانون اساسی
۵. شکل حکومت و قوای سازنده آن
۶. ولایت فقیه (پیشینه، مفهوم ولایت مطلقه، جایگاه، شرایط، نحوه انتخاب، وظایف و اختیارات، و شبهات مرتبط)
۷. قوه مقننه، جایگاه و وظایف و اختیارات آن
۸. قوه مجریه، جایگاه و وظایف و اختیارات آن
۹. قوه قضاییه، جایگاه و وظایف و اختیارات آن
۱۰. نهادهای خاص (مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای عالی انقلاب فرهنگی، خبرگان، نیروهای نظامی و انتظامی، صدا و سیما)

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. مبانی حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، عباسعلی عمید زنجانی.
۲. حقوق اساسی و نهادهای سیاسی جمهوری اسلامی ایران، سیدجلال‌الدین مدنی.
۳. مختصر حقوق اساسی و آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، محسن ملک‌افضلی.
۴. حقوق اساسی و نهادهای سیاسی، ابوالفضل قاضی شریعت‌پناهی.
۵. آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، محمدرضا مجیدی.
۶. حقوق اساسی و ساختار حکومت جمهوری اسلامی ایران، قاسم شعبانی.
۷. آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، محمدرضا باقرزاده.
۸. صورت مشروح مذاکرات مجلس بررسی نهایی قانون اساسی، اداره کل امور فرهنگی و روابط عمومی مجلس شورای اسلامی.
۹. صورت مشروح مذاکرات شورای بازنگری قانون اساسی، اداره کل امور فرهنگی و روابط عمومی مجلس شورای اسلامی.

۱۱. زبان انگلیسی تخصصی (۱)

Specialized English language (1)

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: جبرانی
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: آشنایی با لغات و اصطلاحات تخصصی رشته مدرسی انقلاب اسلامی به زبان انگلیسی.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

- متن تخصصی انگلیسی را بخواند و ترجمه نماید.

سرفصل‌های درس:

زبان تخصصی رشته مدرسی انقلاب اسلامی پس از یادگیری مهارت‌های چهارگانه زبان عمومی به دنبال فهم متون تخصصی این رشته است. دانشجویان با کمک اساتید، متون انگلیسی در حوزه مطالعات انقلاب اسلامی را علاوه بر قرائت صحیح واژگان به ترجمه آن خواهند پرداخت

روش آموزش:

۱. خواندن و فهمیدن متون در کلاس؛

۲. ترجمه مقاله کوتاه در خارج از کلاس؛

۳. مقابله ترجمه مقاله دانشجویان کلاس؛

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

1. Political Science, *Political Theory*, International Relations, Political Parties, etc., in Encyclopedia of Encarta, Microsoft Reference Library, 2010.
2. Heywood, Andrew, *Key Concepts in Politics*, Macmillan Press, 2000.
3. *Key Ideas in Politics*, Moyra Grant, Nelson Thornes Ltd, 2003.

۱۲. روش تحقیق و روش‌شناسی مطالعات انقلاب اسلامی

Methodology of Islamic Revolution

نوع درس: جبرانی	تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد: نظری - عملی	پیش‌نیاز: ندارد

هدف درس: آشنایی با روش علمی پژوهش به‌منظور کاربرد آن در انجام فعالیت‌های پژوهشی در حوزه انقلاب اسلامی.
اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. از شناخت، انواع و معیار آن، تبیین درستی ارائه نماید.
۲. مراحل تحقیق را بشناسد و با روش‌های گردآوری اطلاعات آشنا شود.
۳. از بعد روش‌شناختی، به تحلیل مسائل انقلاب اسلامی بپردازد.

سرفصل‌های درس:

۱. مفاهیم و کلیات:

- مفاهیم

- سیر تحول تاریخی روش‌شناسی از علوم طبیعی و علوم اجتماعی

۲. شناخت‌شناسی و انواع شناخت:

- امکان شناخت

- راه‌های کسب معرفت و شناخت

- انواع شناخت (حسی، عقلی، وحیانی، شهودی، نقلی)

- معیار شناخت

۳. طراحی و مراحل تحقیق (طرح مسئله، پیشینه پژوهش، هدف، پرسش اصلی و پرسش‌های فرعی، فرضیه، مفاهیم،

تمرکز تحقیق، روش و سازماندهی)

۴. چارچوب نظری و مفهومی پژوهش

۵. روش‌های جمع‌آوری اطلاعات:

- روش کتابخانه‌ای، پیمایشی (مصاحبه، پرسش‌نامه و...)

- روش‌های آماری

- مهارت‌های رایانه‌ای و جستجو در منابع الکترونیکی

۶. انقلاب اسلامی و مسئله روش‌شناسی:

- آسیب‌شناسی روش‌شناختی

- آسیب‌شناسی روش‌های تحلیل غرب در بررسی انقلاب اسلامی

۷. آینده‌پژوهی در حوزه روش‌شناسی

روش آموزش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. سبک‌شناسی تاریخ‌نگاری انقلاب اسلامی، یعقوب توکلی.
۲. روش‌شناسی مطالعات انقلاب اسلامی، محمدرضا طالبان.
۳. روش تحقیق در علوم سیاسی، ابوالقاسم طاهری.
۴. روش تحقیق در علوم سیاسی و روابط بین‌الملل، محمود سریع‌القلم.

ب) دروس اصلی (تخصصی)

۱. اندیشه سیاسی در اسلام (ولایت فقیه)
۲. اندیشه و سیره سیاسی امام خمینی و مقام معظم رهبری
۳. تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ایران (۲) (دوره پهلوی)
۴. تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی دوره جمهوری اسلامی ایران (۱)
(با تأکید بر دفاع مقدس)
۵. تحلیل قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (با رویکرد مقایسه‌ای)
۶. صلاحیت‌های مدرسی و روش تدریس انقلاب اسلامی

۱. اندیشه سیاسی در اسلام (ولایت فقیه)

Political Thought In Islam (Velayat-E-Faqih)

تعداد واحد، ۲ واحد	نوع درس، اختیاری
پیش نیاز، ندارد	نوع واحد، نظری

هدف درس: تبیین و بررسی اندیشه سیاسی اسلام و ولایت فقیه از منظر فقها.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. رابطه دین و سیاست و نظریه‌های مشروعیت را تبیین کند.
۲. مفهوم، پیشینه، ادله و حدود اختیارات ولایت فقیه را تشریح کند.
۳. به مهم‌ترین شبهات درباره ولایت فقیه و نظام ولایتی پاسخ گوید.

سرفصل‌های درس:

۱. مفاهیم

۲. رابطه دین و سیاست و نقد سکولاریسم

۳. مشروعیت در اسلام

۴. حکومت اسلامی:

- ضرورت حکومت

۵. حکومت در عصر غیبت:

- مبانی فقهی انقلاب

۶. ولایت فقیه:

- مفهوم ولایت فقیه

- پیشینه ولایت فقیه

- ادله عقلی ولایت فقیه

- ادله نقلی ولایت فقیه

- شرایط و حدود اختیارات ولایت فقیه

۷. بررسی مسائل مهم اندیشه سیاسی در اسلام:

- ساختار حکومت دینی

- ولایت فقیه و قانون اساسی

- ولایت فقیه و جمهوریت

- شبهاتی در مباحث ولایت فقیه

- و ...

روش آموزش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. محقق کرکی (۹۴۰ ق).
۲. رسائل الکرکی، ج ۱، محقق کرکی.
۳. جواهر الکلام، ج ۲۱، محمدحسن نجفی.
۴. عواید الایام، ملا احمد نراقی.
۵. کتاب البیع، ج ۲، امام خمینی.
۶. ولایت فقیه حکومت اسلامی، امام خمینی.
۷. ولایت فقیه، محمدهادی معرفت.
۸. ولایت فقیه: ولایت فقاہت و عدالت، عبدالله جوادی آملی.
۹. ولایة الامر فی عصر الفیة، کاظم الحسینی الحائری.
۱۰. فقه الولاية و الحكومة الإسلامية، حسین مظاہری.
۱۱. الولاية الالهية الإسلامية او الحكومة الإسلامية، محمد مؤمن.
۱۲. نظریه سیاسی اسلام، محمدتقی مصباح یزدی.

۱۳. فقیهان امامی و عرصه‌های ولایت فقیه: از قرن چهارم تا سیزدهم هجری، محمدعلی قاسمی ... [و دیگران]؛ زیرنظر

صادق لاریجانی.

۱۴. ولایت فقیه، پرسش‌ها و پاسخ‌ها، ابراهیم کلانتری.

۱۵. ولایت فقیه از دیرباز تا به امروز، محمد ابوطالبی.

۲. اندیشه و سیره سیاسی امام خمینی و مقام معظم رهبری

Imam Khomeini and Ayatollah Khamenei's Political Thought

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اصلی
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: تحلیل اندیشه و سیره سیاسی امام خمینی و رهبر معظم انقلاب.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. مبانی اندیشه و سیره سیاسی امام خمینی و رهبری را تبیین کند.
۲. جایگاه حکومت در اسلام و نیز در عصر غیبت را توضیح دهد.
۳. جایگاه ولایت فقیه در نظام جمهوری اسلامی را تبیین کند.

سرفصل‌های درس:

۱. مفاهیم و کلیات:

- سیاست، اندیشه سیاسی، سیره سیاسی، فقه سیاسی، فلسفه سیاسی ...

- منابع اندیشه و سیره سیاسی امام خمینی و رهبری

۲. بررسی تاریخی دوران زندگی امام خمینی و رهبری

۳. مبانی اندیشه سیاسی امام خمینی و رهبری:

- مبانی معرفت‌شناختی

- مبانی هستی‌شناسی: سریان توحید در هستی

- مبانی انسان‌شناختی: کرامت انسانی

۴. رابطه دین و سیاست (قلمرو دین):

- نقد نظریه سکولاریسم

۵. حکومت در اسلام:

- ماهیت حکومت اسلامی

- ضرورت حکومت اسلامی

- مشروعیت حکومت اسلامی

- ساختار و مدل حکومت اسلامی

۶. حکومت در عصر غیبت:

- مبانی فقهی انقلاب (در عصر غیبت)

۷. ولایت فقیه:

- مفهوم ولایت فقیه

- پیشینه ولایت فقیه
- ادله عقلی ولایت فقیه
- ادله نقلی ولایت فقیه
- شرایط و حدود اختیارات ولایت فقیه

۸. ولایت فقیه و جمهوری اسلامی:

- نقش مردم در نظام ولایت فقیه (مردم‌سالاری اسلامی)
- ولایت فقیه و ساختار قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

۹. سیاست خارجی و روابط بین‌الملل

روش آموزش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. کتاب البیع، امام خمینی، ج ۲.
۲. ولایت فقیه؛ حکومت اسلامی، امام خمینی.
۳. کشف اسرار، امام خمینی.
۴. تحریر الوسیله، امام خمینی.
۵. الاجتهاد و التقليد، امام خمینی.

۶. صحیفه امام، امام خمینی.
۷. حدیث ولایت، آیت‌الله خامنه‌ای.
۸. زندگی‌نامه مقام معظم رهبری، مؤسسه قدر ولایت.
۹. درآمدی بر فلسفه سیاسی آیت‌الله خامنه‌ای، محسن مهاجرنیا.
۱۰. شرح اسم، هدایت‌الله بهبودی.
۱۱. جلوه آفتاب، علی احمدی‌خواه.
۱۲. اندیشه سیاسی امام خمینی، یحیی فوزی.
۱۳. درآمدی بر نظریه سیاسی امام خمینی، محمدرضا دهشیری.
۱۴. امام خمینی و بیداری اسلامی، رضا حسینی‌فر.
۱۵. بررسی و تحلیلی از نهضت امام خمینی، سید حمید روحانی (زیارتی).
۱۶. فقه سیاسی امام خمینی، سید سجاد ایزدهی.
۱۷. زندگینامه سیاسی امام خمینی، محمد حسن رجبی.

۳. تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ایران (۲) (دوره پهلوی)

Socio-Political Developments (Pahlavi Period)

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اصلی
پیش نیاز: تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ایران (۱) (دوره صفویه تا دوره پهلوی)	نوع واحد: نظری

هدف درس: آشنایی با مهم‌ترین تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ایران در دوره پهلوی.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. مهم‌ترین تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ایران در دوره پهلوی اول و دوم را تشریح کند.
۲. ساختار سیاسی، جریان‌های فکری، فرهنگی و سیاسی و روابط خارجی دوران سلطنت پهلوی را تبیین کند.

سرفصل‌های درس:

۱. دوره پهلوی اول: (۱۳۲۰ - ۱۲۹۹)

- زمینه‌ها و نحوه روی کار آمدن رضاخان و سلسله پهلوی
- ماهیت و ساختار سیاسی حکومت
- اقدامات مهم فرهنگی، سیاسی و اجتماعی رضاخان: اقدامات اولیه و به ظاهر مذهبی، اقدامات اصلی و سکولاریزاسیون در ایران
- جریان‌های فکری - سیاسی و نسبت آنها با حاکمیت: روحانیت شیعه، جریان روشنفکری، استعمار، اقلیت‌های قومی و ...

- سیاست و روابط خارجی: روابط خارجی با انگلیس، آلمان و شوروی، قراردادهای نفتی و ...
- جنبش‌های سیاسی - اجتماعی: قیام علیه کشف حجاب، قیام علما به رهبری حاج آقا نورالله اصفهانی و ...

- علل سقوط رضاخان و پیامدهای آن

۲. دوره پهلوی دوم: (۱۳۵۷ - ۱۳۲۰)

- زمینه‌ها و نحوه روی کار آمدن محمدرضا پهلوی
- ماهیت و ساختار سیاسی حکومت
- اقدامات مهم فرهنگی، سیاسی و اجتماعی محمدرضا پهلوی: تأسیس ساواک، تقویت ارتش، اصلاحات ارضی، لایحه انجمن‌های ایالتی، انقلاب سفید، سیاست‌های ضد مذهبی و ...
- جریان‌های فکری - سیاسی و نسبت آنها با حاکمیت: جریان مذهبی (مرجعیت، فداییان اسلام و گروه‌های مذهبی)
- جریان ملی‌گرا، جریان چپ، گروه‌های التقاطی (نهضت آزادی، مجاهدین خلق و...)، جریان سلطنت‌طلب، اقلیت‌های قومی و ...

- سیاست و روابط خارجی: ظهور آمریکا به عنوان قدرت برتر خارجی، روابط با انگلیس و شوروی؛ قراردادهای نفتی، پیامدهای خارجی ملی شدن نفت، کودتای ۲۸ مرداد و ...
- جنبش‌های فرهنگی، سیاسی و اجتماعی: جنبش‌های تجزیه‌طلبانه، نهضت ملی شدن نفت، نهضت امام خمینی و ...
- علل سقوط پهلوی دوم

روش آموزش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. تاریخ تحولات سیاسی ایران: بررسی مؤلفه‌های دین - حاکمیت - مدنیت و تکوین دولت - ملت در گستره هویت ملی ایران، موسی نجفی.
۲. تاریخ سیاسی معاصر ایران، ۲ جلد، جلال‌الدین مدنی.
۳. تاریخ تحولات سیاسی و روابط خارجی ایران، جلال‌الدین مدنی.
۴. مروری بر سیاست خارجی ایران دوران پهلوی، یا تصمیم‌گیری در نظام تحت سلطه، منوچهر محمدی.
۵. نهضت امام خمینی، ۳ جلد، حمید روحانی.
۶. جریان‌ها و سازمان‌های مذهبی - سیاسی ایران سال‌های ۱۳۵۷-۱۳۲۰، رسول جعفریان.
۷. روشنفکری و سیاست، جهاندار امیری.

۴. تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی دوره جمهوری اسلامی ایران (۱)

(با تأکید بر دفاع مقدس)

Political developments in Iran (Islamic Republic Period)

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اصلی
پیش نیاز: تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ایران (۲) (دوره پهلوی)	نوع واحد: نظری

هدف درس: آشنایی با مهم‌ترین تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ایران در دهه اول جمهوری اسلامی با تأکید

بر دوران دفاع مقدس

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. مهم‌ترین تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ایران در دهه اول جمهوری اسلامی را توضیح دهد.

۲. بحران‌های مهم جمهوری اسلامی و شیوه مقابله با آن را تبیین نماید.

۳. مسائل و ابعاد مختلف مربوط به دوران مقدس را بررسی و تحلیل نماید.

سرفصل‌های درس:

۱. مفاهیم و کلیات

- مفاهیم

- بررسی دیدگاه‌های مختلف درباره عوامل پیروزی انقلاب اسلامی

۲. جریان‌های سیاسی فعال در دوران جمهوری اسلامی ایران

۳. تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی جمهوری اسلامی ایران

- شورای انقلاب

- دولت موقت

- نهادهای انقلابی

- تعیین نوع نظام و تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

- برگزاری انتخابات مجلس شورای اسلامی و ریاست جمهوری

- انقلاب فرهنگی

و.....

۴. بحران‌های سیاسی و اجتماعی

- حرکت‌های تجزیه طلبانه

- کودتاها و اقدامات تروریستی (بویژه دهه ۶۰)

- تصرف سفارت آمریکا

۵. دوران دفاع مقدس

- علل و عوامل بروز جنگ تحلیلی عراق علیه ایران
  - اوضاع و احوال و شرایط سیاسی - اجتماعی و بین الملل دوران آغاز جنگ تحمیلی:
  - اوضاع و احوال شرایط داخلی؛
  - اوضاع و شرایط منطقه‌ای؛
  - اوضاع و شرایط جهانی.
  - مروری بر وقایع جنگ:
  - از آغاز جنگ تا عزل بنی صدر؛
  - از عزل بنی صدر تا فتح خرمشهر؛
  - دوره تعقیب دشمن در خاک عراق.
  - شرایط پذیرش قطعنامه ۵۹۸ قبول آتش بس و عملیات مرصاد؛
  - آزادی اسرا (ازادگان) علل و عوامل آن.
  - پیامدها و دستاوردهای دفاع مقدس
۵. آسیب‌شناسی نظام جمهوری اسلامی ایران در دهه اول
۶. تحلیل روابط خارجی جمهوری اسلامی در دهه اول

روش آموزش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. تحولات سیاسی - اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی در ایران، ۲ جلد، یحیی فوزی.
۲. جریان‌شناسی سیاسی در ایران، علی دارابی.
۳. انقلاب اسلامی، زمینه‌ها و پیامدها، منوچهر محمدی.
۴. درآمدی تحلیلی بر انقلاب اسلامی، محمدرحیم عیوضی و محمدجواد هراتی.
۵. انقلاب اسلامی ایران: ماهیت، زمینه‌ها و پیامدها، محمد شفیعی‌فر.
۶. چارچوب‌ها و جهت‌گیری‌های سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، علیرضا ازغندی.
۷. انقلاب آرام، درآمدی بر تحول فرهنگی سیاسی در ایران، محمدرضا شریف.
۸. سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران در دولت احمدی‌نژاد، حمید مولانا.
۹. انقلاب اسلامی در بوته آزمون، منوچهر محمدی.
۱۰. تاریخ دفاع مقدس، اسماعیل منصوری لاریجانی.
۱۱. چرایی و چیستی دفاع مقدس در بیانات امام خمینی (ره)، حجر اردستانی، ۲ ج.
۱۲. مبانی سیاسی دفاع مقدس، جوادی ارجمند و علیرضا صدرا.

۵. تحلیل قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (با رویکرد مقایسه‌ای)

Analysis of the Constitution of Islamic Republic of Iran

تعداد واحد، ۲ واحد	نوع درس: اصلی
پیش نیاز: حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران	نوع واحد: نظری

هدف درس: تحلیل مفاهیم کلی و اساسی اصول قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در مقایسه با قوانین اساسی برخی دیگر از کشورها.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. بنیادهای دینی و فرهنگی حاکم بر قانون اساسی جمهوری اسلامی را تحلیل کند.
۲. مبانی و نوع حاکمیت در جمهوری اسلامی را تبیین کند.
۳. جایگاه ولایت فقیه و سایر قوا در نظام جمهوری اسلامی ایران را تشریح کند.
۴. به مهم‌ترین شبهات در این حوزه پاسخ دهد.

سرفصل‌های درس:

۱. تحلیل بنیادهای دینی و فرهنگی حاکم بر قانون اساسی
۲. تحلیل ترکیب جمهوری اسلامی به عنوان نوع رژیم سیاسی ایران
۳. تحلیل مبانی و انواع حقوق بشر و شهروندی در قانون اساسی
۴. تحلیل ساختار سیاسی حکومت در جمهوری اسلامی ایران
۵. تحلیل مبانی و نوع حاکمیت در جمهوری اسلامی ایران
۶. تحلیل نهاد ولایت فقیه و جایگاه آن در قانون اساسی و ساختار سیاسی کشور
۷. پاسخ به شبهات فقهی و حقوقی مربوط به ولایت فقیه
۸. تحلیل عملکرد قوای سه‌گانه و نقش آنها در اعمال حاکمیت
۹. تحلیل جایگاه و نقش مردم در اداره امور کشور از منظر قانون اساسی
۱۰. شناسایی نهادهای خاص حکومتی و نقش آنها در اعمال حاکمیت (مانند مجمع تشخیص مصلحت نظام و شورای عالی امنیت ملی)

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. حقوق اساسی تطبیقی، حقوق اساسی ایالات متحده آمریکا انگلستان فرانسه و آلمان، سیدمحسن شیخ‌الاسلامی.

۲. حقوق اساسی تطبیقی، سید جلال‌الدین مدنی.

۳. حقوق اساسی و نهادهای سیاسی جمهوری اسلامی ایران، سید جلال‌الدین مدنی.

۴. حقوق اساسی و نهادهای سیاسی، ابوالفضل قاضی شریعت‌پناهی.

۵. حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، محمد هاشمی.

۶. مختصر حقوق اساسی و آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، محسن ملک‌افضلی.

۷. مبانی حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، عباسعلی عمید زنجانی.

۸. نگاهی به مبانی تحلیلی جمهوری اسلامی ایران، محمدجواد ارسطو.

۶. صلاحیت‌های مدرسی و روش تدریس انقلاب اسلامی

Competency and methodology of Teaching exegesis Islamic Revolution

تعداد واحد، ۲ واحد	نوع درس، اصلی
پیش نیاز: روش‌شناسی مطالعات انقلاب اسلامی	نوع واحد: نظری - عملی

هدف درس: آماده‌سازی دانشجویان رشته مدرسی انقلاب اسلامی برای ارائه محتوای آموزشی مربوط به مخاطبان.

اهداف رفتاری: در پایان این درس از دانشجو انتظار می‌رود:

۱. الزامات ناشی از اهداف دروس معارف و انقلاب اسلامی، در انتخاب و گزینش موضوع‌های تاریخی را درک کند.
۲. با ویژگی‌های محتوای تأثیرگذار آشنا شود و بتواند متن‌هایی را استخراج کند.
۳. با روش‌های مختلف، محتوای آموزشی را به مخاطبان ارائه کند.
۴. از وسایل کمک آموزشی به نحو مؤثری استفاده کند.
۵. محیط آموزشی و گروه‌های گفتگو را مدیریت و کنترل کند.
۶. شیوه‌های تعامل با مخاطب متعدد و مختلف را در شرایط گوناگون بداند.

سرفصل‌های درس:

۱. اهداف دروس معارف و انقلاب اسلامی به‌عنوان درسی عمومی تخصصی برای دانشجویان
۲. ویژگی‌های محتوای تأثیرگذار با تأکید بر دروس انقلاب اسلامی
۳. مسئله‌شناسی در آموزش انقلاب اسلامی: آموزش انقلاب اسلامی و مسئله هویت، مسئله توانمندی، مسئله امنیت، مسئله استقلال، مسئله عبرت و تجربه - مخاطب‌سنجی در آموزش انقلاب اسلامی با در نظر گرفتن مخاطب عام (درسی عمومی)
۴. نسبت روش‌های ارائه محتوای آموزشی با آموزش انتقادی انقلاب اسلامی
۵. روش‌ها و شیوه‌های تأثیرگذار و مناسب برای آموزش درس: روش کارگاهی، روش سمینار، روش سخنرانی، مدیریت زمان در کلاس
۶. کاربرد وسایل کمک آموزشی در انقلاب اسلامی - کار عملی: انجام یک پروژه آموزشی توسط دانشجو

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور

- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده

- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- فیلم‌های مربوط به آموزش انقلاب اسلامی
- نقشه سیاسی (ترجیحاً به صورت دیجیتالی)

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

ج) دروس اختیاری

۱. روش تحلیل سیاسی
۲. نظریه‌های انقلاب و انقلاب اسلامی ایران
۳. جریان‌ها و جنبش‌های سیاسی معاصر
۴. اصول روابط بین‌الملل و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران از دیدگاه امام خمینی و مقام معظم رهبری
۵. جغرافیای سیاسی با تأکید بر بازتاب جهانی انقلاب اسلامی
۶. دستاوردها و آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی
۷. جریان‌شناسی فکری - سیاسی جمهوری اسلامی ایران
۸. آینده‌پژوهی انقلاب اسلامی
۹. مسائل نظامی راهبردی معاصر
۱۰. تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی دوره جمهوری اسلامی ایران (۲)
۱۱. کارگاه روش تدریس
۱۲. زبان انگلیسی تخصصی (۲)
۱۳. مخاطب‌شناسی ارتباط با تأکید بر دوره جوانی
۱۴. کارورزی تدریس

Method of Political Analysis

نوع درس، اختیاری	تعداد واحد، ۲ واحد
نوع واحد، نظری	پیش نیاز، ندارد

هدف درس: آشنایی دانشجویان با روش تحلیل سیاسی و بررسی برخی از مسائل مهم روز
اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. ویژگی‌ها و اصول کلی حاکم بر تحلیل سیاسی را توضیح دهد.
۲. روش‌ها و رویکردهای مختلف تحلیل سیاسی را تبیین نماید.
۳. مهم‌ترین تحولات و بحران‌های سیاسی روز در سطح ملی، منطقه و جهان تحلیل کند.

سرفصل‌ها:

۱. مفاهیم و کلیات
۲. اهمیت، ضرورت و هدف از تحلیل سیاسی
۳. عوامل مؤثر در تحلیل سیاسی
۴. مقدمات و لوازم تحلیل سیاسی
۵. مشکلات فراروی تحلیل سیاسی
۶. ویژگی‌های تحلیل‌گر سیاسی
۷. اصول کلی حاکم بر تحلیل مسائل سیاسی
۸. روش‌های تحلیل:
  - تحلیل کلان
  - تحلیل خرد
  - تحلیل کیفی (محتوا)
  - تحلیل کمی (آمار)
۹. رویکرد و چارچوب‌های تحلیل:
  - سطوح تحلیل: ملی، منطقه‌ای، جهانی
۱۰. انتخاب موضوعات: تحولات و بحران‌های مهم سیاسی روز در سطح ملی، منطقه و جهان. بر اساس تشخیص استاد و نیاز دانشجویان و بحث و گفتگو پیرامون آن
  - ملی: بررسی موردی مسائل روز داخلی
  - آینده‌شناسی تحولات جمهوری اسلامی، و...
  - منطقه‌ای: بیداری اسلامی، بحران‌های منطقه‌ای (سوریه، افغانستان، یمن و...)، آینده تحولات منطقه، و ...

- جهانی: بحران اقتصادی غرب، تحولات بعد از فروپاشی نظام دوقطبی، آینده نظام بین‌الملل، و ...

منابع پیشنهادی:

۱. مجموعه بیانات حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) درباره‌ی مهارت‌ها و فنون تحلیل سیاسی، روش تحلیل سیاسی.
۲. روش و آموزش تحلیل سیاسی، آیت مظفری.
۳. مفاهیم اساسی و روشهای تحلیل درسیاست، جعفر جمشیدی‌زاد.
۴. روش تحلیل مسائل سیاسی، محمد نصر اصفهانی.
۵. تحلیل سیاسی «با تکیه بر شرایط و زمینه‌ها»، رابرت گودین و چارلز تیلی، مترجم رضا سیمبر.
۶. روش‌شناسی و ابزار نوین تجزیه و تحلیل (در علوم سیاسی و روابط بین‌الملل)، خسرو مزرعی.
۷. جریان‌شناسی سیاسی در ایران، علی دارابی.
۸. جریان‌شناسی سیاسی، علی مجتبی‌زاده و محمدعلی لیالی.

۲. نظریه‌های انقلاب و انقلاب اسلامی ایران

Theories of the Revolution and the Islamic republic of Iran

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اختیاری
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: آشنایی با رهیافت‌های مختلف در مطالعه انقلاب اسلامی و تأکید بر رهیافت فرهنگی.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. مهم‌ترین رهیافت‌های انقلاب اسلامی را بررسی و نقد کند.
۲. رهیافت فرهنگی در مطالعه انقلاب اسلامی را تبیین نماید.

سرفصل‌های درس:

رهیافت‌های مختلف در مطالعه انقلاب اسلامی ایران:

۱. رهیافت فرهنگی: امام خمینی، شهید مطهری، عمید زنجانی، منوچهر محمدی و ...
۲. رهیافت جامعه‌شناختی: نوشته‌های متکی بر نظریه سیستمی و نظریه کارکردگرا - ساختاری
۳. رهیافت سیاسی:
  - نوشته‌های متکی بر رویکرد توطئه
  - نوشته‌های متکی بر نظریه چارلز تیلی
۴. رهیافت اقتصادی:
  - مارکسیست‌ها و انقلاب اسلامی
  - لیبرال‌ها و تأکید بر عامل اقتصادی
۵. رهیافت دو، سه و چند علتی
۶. نتیجه: تأکید بر رهیافت فرهنگی

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. بازخوانی علل وقوع انقلاب اسلامی در سپهر نظریه پردازی‌ها، مصطفی ملکوتیان.

۲. سیری در نظریه‌های انقلاب، مصطفی ملکوتیان.

۳. پدیده انقلاب، مصطفی ملکوتیان.

۴. تئوری‌های انقلاب، کوهن، ترجمه علیرضا طیب.

۵. نظریه پردازی انقلاب‌ها، جان فوران.

۶. مطالعه تطبیقی تاریخی پیرامون انقلاب‌ها، جک گلدستون.

۷. بررسی و نقد تئوری‌های انقلاب اسلامی، ۳ جلد، نویسندگان.

۳. جریان‌ها و جنبش‌های سیاسی معاصر

Contemporary political currents and movements

تعداد واحد، ۲ واحد	نوع درس: اختیاری
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: آشنایی دانشجویان با جنبش‌های سیاسی و نحله‌های فکری قدیم و جدید در جهان اسلام. اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. جنبش‌های اسلامی و شخصیت‌های مؤثر آنها را قبل از پیروزی انقلاب اسلامی و پس از آن، تشریح کند.
۲. چگونگی شکل‌گیری و آسیب‌های متوجه جنبش‌ها را تحلیل کند.

سرفصل‌های درس:

۱. جنبش‌های اسلامی قبل از انقلاب اسلامی:

- اخوان المسلمین مصر و اخوان در جهان عرب

- سیدجمال، عبده، رشیدرضا

- جنبش‌های اسلامی در آفریقا (مهدی سودانی، سنوسی در لیبی و...)

- وهابیت و نقش استعمار در تشکیل و تداوم آن

۲. جنبش‌های اسلامی پس از وقوع انقلاب اسلامی:

- جهان عرب (لبنان، فلسطین، شمال آفریقا، خلیج فارس و...)

- آسیای جنوبی

- آسیای مرکزی و قفقاز شمالی و جنوبی

- آسیای شرقی

- موج جدید (چهارم) بیداری اسلامی

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور

- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده

- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. سری در اندیشه سیاسی عرب، حمید عنایت.
۲. جنبش‌های سیاسی در قرن بیستم، سیداحمد موثقی.
۳. اندیشه‌های سیاسی در جهان عرب، عبدالرحمان عالم.
۴. جامعه‌شناسی سیاسی بیداری اسلامی، حمید احمدی.
۵. مجموعه مقالات همایش‌های بین‌المللی بیداری اسلامی (چهار همایش: علمای جهان اسلام و بیداری اسلامی، اساتید جهان اسلام و بیداری اسلامی، زنان و بیداری اسلامی، جوانان و بیداری اسلامی)
۶. حزب‌الله در لبنان، ماگنوس رانستروپ.
۷. اسلام در انقلاب: جنبش‌های اسلامی در جهان عرب (بررسی پدیده بنیادگرایی اسلامی)، هرایر دکمچیان.
۸. اسلام‌گرایی در مصر، یعقوب توکلی.
۹. اندیشه سیاسی در اسلام معاصر، حمید عنایت.

۴. اصول روابط بین‌الملل و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران از دیدگاه امام خمینی و

مقام معظم رهبری

Principles Of International Relations From The Perspective Of Imam Khomeini And Leadership

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اختیاری
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: تحلیل دیدگاه امام و رهبری درباره اصول، اهداف، ابزارها، جغرافیای سیاسی و دیگر مسائل عمده در روابط بین‌الملل و نیز تحلیل اصول سیاست خارجی نظام جمهوری اسلامی ایران، وظایف، اختیارات و روابط نهادهای مرتبط.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. کلیاتی از اصول روابط بین‌الملل در غرب و اسلام را تشریح کند.
۲. اصول روابط بین‌الملل از دیدگاه امام و رهبری را تبیین نماید.
۳. کلیات و اصول سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران را تشریح کند.
۴. وظایف و اختیارات نهادهای مختلف، به‌ویژه رهبری را در مدیریت آن تبیین کند.

سرفصل‌های درس:

الف) اصول روابط بین‌الملل

۱. کلیاتی از اصول و روابط بین‌الملل در غرب و اسلام با تأکید دیدگاه امام و رهبری:

- تعریف، تاریخچه، اهمیت و میانی روابط بین‌الملل در نظام جهانی و اسلام
- چارچوب‌های نظری غیراسلامی در تحلیل اسلام و روابط بین‌الملل
- ابزارهای روابط بین‌المللی مانند: ابزارهای فرهنگی، اقتصادی و ...
- جغرافیای سیاسی روابط بین‌الملل مانند: دارالحرب، دارالعهد، دارالحیاد، دارالصلح، دارالذمه، دارالهدنه، دارالامان و ...
- اهداف روابط بین‌الملل از قبیل برقراری عدالت و حکومت جهانی، حمایت از مستضعفان و محرومان، نفی ستم‌گری و ظلم‌پذیری و ...

- جهان‌شمولی اسلام و حقوق بین‌الملل معاصر

۲. اصول روابط بین‌الملل با رویکردی به دیدگاه امام و رهبری:

- صورت‌بندی گفتمان اسلامی در تحلیل اصول روابط بین‌الملل
- اصول روابط بین‌الملل در اسلام مانند: دعوت، صلح، نفی سلطه، تألیف قلوب، وفای به عهد، بازدارندگی، مقابله به مثل، عزت، حکمت، مصلحت و ...

- بررسی سایر موارد: اسلام، حقوق بیگانگان و حقوق اقلیتها؛ جنگ و جهاد در حقوق بین‌الملل اسلامی؛ همزیستی مسالمت‌آمیز در حقوق بین‌الملل اسلامی؛ معاهدات و قراردادهای بین‌المللی در اسلام؛ منع توسل به زور در حقوق بین‌الملل اسلامی؛ روابط دیپلماتیک و راه‌های حل مسالمت‌آمیز اختلافات؛ نقش قدرت در اصول روابط بین‌الملل، حقوق بشر، تروریسم، انرژی هسته‌ای، اسلام و شناسایی دولت‌ها، بی‌طرفی سیاسی و ...

ب) سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران

۱. کلیات (مفاهیم، تعاریف و ...):

- منابع حقوق اسلامی جمهوری اسلامی ایران

- مرور کلی بر فصول و اصول قانون اساسی جمهوری اسلامی در حوزه سیاست خارجی

۲. اصول سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران:

- ایمان به خدای یکتا و عدالت آن	- اعتقاد به نقش بنیادی وحی الهی
- باور به معاد و نقش سازنده آن	- امامت و رهبری مستمر
- نفی هرگونه ستم‌گری و ستم‌کشی	- طرد کامل استعمار و استثمار
- حمایت از مستضعفان جهان	- حفظ استقلال و تمامیت ارضی
- عدم تعهد در برابر قدرت‌ها	- روابط صلح‌آمیز با دول غیرمحراب
- سعادت انسان در کل جامعه بشری	- عدم دخالت در امور داخلی
- اعطای حق پناهندگی سیاسی	- آگاهی و تنویر افکار عمومی
- رویکرد به صلح به جای جنگ	- حکمت، عزت و مصلحت

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. اسلام در سیاست بین‌الملل، آنتونی اچ جانزو نلی لاهود، ترجمه رضا سیمبر.
۲. اسلام و روابط بین‌الملل: چارچوب‌های نظری موضوعی و تحلیلی، حسین پوراحمدی و محمد روشنی.
۳. اسلام‌گرایی در نظام بین‌الملل رهیافت‌ها و رویکردها، رضا سیمبر و ارسالان قربانی شیخ‌نشین.
۴. دیپلماسی و رفتار سیاسی در اسلام، سید محمد موسوی.
۵. حقوق قراردادهای بین‌المللی در اسلام، عباسعلی عظیمی شوشتری.
۶. فقه سیاسی، عباسعلی عمید زنجانی.
۷. اسلام و روابط بین‌الملل، لطفعلی لطیفی.
۸. روابط بین‌الملل در اسلام، محمد ابوزهره و سیداحمد اشرفی.
۹. سلوک بین‌المللی دولت اسلامی، محمد حمیدالله، ترجمه محقق داماد.
۱۰. صورت‌بندی گفتمان اسلامی در روابط بین‌الملل، هادی آجیلی.
۱۱. توافق و تزاخم منافع ملی و اسلامی: بررسی تطبیقی سیاست خارجی دولت‌های ملی و اسلامی، هادی نخعی.
۱۲. اصول سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، منوچهر محمدی.
۱۳. جهانی شدن و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۲ - ۱۳۵۷، مصطفی اسماعیلی.
۱۴. سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، سیدجلال دهقانی فیروزآبادی.
۱۵. آینده نظام بین‌الملل و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، منوچهر محمدی.
۱۶. حقوق اساسی در جمهوری اسلامی ایران: حاکمیت، ولایت فقیه و قوای حاکم، جلال‌الدین مدنی.
۱۷. حقوق اساسی تطبیقی، سیدمحسن شیخ‌الاسلامی.
۱۸. حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، محمدرضا مرندی.
۱۹. نگاهی به مبانی تحلیلی نظام جمهوری اسلامی ایران: تأملاتی در فقه سیاسی و مبانی فقهی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، محمدجواد ارسطو.

۵. جغرافیای سیاسی با تأکید بر بازتاب جهانی انقلاب اسلامی

Political geography with an emphasis on the Islamic world

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: جبرانی
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: تعمیق آگاهی دانشجویان در باب جغرافیای طبیعی، انسانی و محیطی کشورهای اسلامی و تبیین نقش هریک از این عوامل در ترسیم سیاست داخلی و خارجی آنها. و نیز بررسی بازتاب انقلاب اسلامی بر مکاتب فکری، نظریه‌ها، جنبش‌ها و تحولات منطقه‌ای و نظام بین‌الملل.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. نظریه‌ها و عوامل جغرافیایی را تحلیل کند.
۲. موقعیت ژئوپلیتیکی ایران و جهان را توضیح دهد و آنها را باهم مقایسه کند.
۳. تأثیر عوامل جغرافیایی بر ترسیم سیاست داخلی و خارجی را تبیین کند.
۴. بازتاب انقلاب اسلامی بر نظریه‌ها، جنبش‌ها و کشورهای منطقه و جهان را تشریح کند.
۵. ضمن آسیب‌شناسی بازتاب‌های انقلاب اسلامی و افق‌های آینده، آن را تحلیل کند.

سرفصل‌های درس:

الف) جغرافیای سیاسی

- کلیات (قلمرو، ماهیت و تعریف ژئوپلیتیک و تفاوت آن با سیاست جغرافیایی، ژئواستراتژی و...)
- سیر تحول جغرافیای سیاسی (ژئوپلیتیک) و شاخه‌های آن
- نظریه‌ها و نظریه‌پردازان مهم و برجسته ژئوپلیتیک (زمینی، هوایی و دریایی)
- چارچوب نظری برای تحلیل تأثیر عوامل جغرافیایی بر سیاست
- عوامل جغرافیایی و تأثیر آن بر تصمیم‌گیری سیاسی از قبیل: مرز، جمعیت و شکل کشور
- عوامل ثابت و متغیر ژئوپلیتیک و تأثیر آن بر سیاست
- عوامل نوین تأثیرگذار بر موقعیت ژئوپلیتیکی کشورها
- موقعیت ژئوپلیتیکی و حوزه‌های ژئوپلیتیکی ایران و جهان اسلام
- مقایسه ژئوپلیتیک ایران و جهان اسلام با برخی کشورهای منتخب
- انقلاب اسلامی و موقعیت‌های نوین ژئوپلیتیکی جهان و ایران با تأکید بر خلیج فارس
- نقش راهبردی انرژی در کشورهای نفت‌خیز خلیج فارس و مجادلات سیاسی مرتبط بر آن
- نقش راهبردی منازعات مذهبی در تحکیم سلطه استعماری جهان غرب بر جهان اسلام
- نقش جریان مقاومت اسلامی در افزایش اقتدار جهان اسلام و خنثی شدن توطئه‌های استعماری

- نقش جریان‌های سکولار و غربگرا در ایجاد فرصت‌های نفوذ و سیطره غرب در جهان اسلام
- پیامد فرهنگی، سیاسی، امنیتی و اقتصادی فعالیت جریان‌های تکفیری در جهان اسلام
- ایران و جهان اسلام در آینده ژئوپلتیکی جهان؛ تلاش برای تولید مفهوم جدید ژئوپلتیکی دینی

ب) بازتاب جهانی انقلاب اسلامی

۱. مفاهیم و کلیات
  - مفهوم بازتاب و تفاوت آن با دستاورد و ...
  - وضعیت جهان در زمان ظهور انقلاب اسلامی
۲. چالش انقلاب اسلامی نسبت به مبانی مدرنتیبه غربی و مکاتب فکری
۳. انقلاب اسلامی و چالش با نظریه‌های علوم اجتماعی (نظریه‌های انقلاب، جامعه‌شناختی و...)
۴. تأثیر انقلاب اسلامی بر معنویت‌گرایی و بیداری اسلامی
۵. انقلاب اسلامی و تحولات منطقه‌ای و نظام بین‌الملل
۶. انقلاب اسلامی و جنبش‌های اسلامی و غیر اسلامی
۷. واکنش قدرت‌های جهانی و منطقه‌ای نسبت به انقلاب اسلامی (در تئوری و عمل)
۸. انقلاب اسلامی و احیای تمدن اسلامی
۹. آسیب‌شناسی بازتاب‌های انقلاب اسلامی و افق‌های آینده

روش آموزش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. ژنوپلتیک، عزت‌الله عزتی.
۲. جغرافیا و سیاست، مصطفی ملکوتیان.
۳. جغرافیای سیاسی خاورمیانه و شمال افریقا، آلسدایر درایسدل و جرالد اچ. بلیک، ترجمه دره میرحیدر.
۴. مسائل ژنوپلتیک: اسلام، دریا و افریقا، ایولاکست، ترجمه عباس آگاهی.
۵. جغرافیای سیاسی جهان اسلام، عزت‌الله عزتی.
۶. جغرافیای جهان اسلام: آشنایی با کشورهای اسلامی و قلمرو اقلیت‌های مسلمان، غلامرضا گلی زواره.
۷. مجموعه کتاب‌های سبز (مباحث کشورها و سازمان‌های بین‌المللی).
۸. سیاست خارجی کشورهای خاورمیانه، ریموند هینبوش، ترجمه علی گل محمدی.
۲۰. بازتاب جهانی انقلاب اسلامی، منوچهر محمدی.
۲۱. تأثیر انقلاب اسلامی بر کشورهای اسلامی، محمدباقر حشمت‌زاده.
۲۲. بازخوانی تأثیرات انقلاب اسلامی بر بیداری اسلامی، (مجموعه مقالات) به اهتمام مهدی طاهری.
۲۳. انقلاب اسلامی ایران و جنبش‌های معاصر اسلامی، حمزه امرایی.
۲۴. تأثیر انقلاب اسلامی بر سیاست بین‌الملل، محسن مجرد.
۲۵. بازتاب مفهومی و نظری انقلاب اسلامی ایران در روابط بین‌الملل، محمدرضا دهشیری.
۲۶. انقلاب ایران و بازتاب جهانی آن، جان. ال. اسپوزیتو، ترجمه محسن مدیر شانه‌چی.
۲۷. تأملاتی در فلسفه انقلاب اسلامی و بازتاب‌های آن در جهان معاصر، جمعی از نویسندگان.
۲۸. آینده نظام بین‌الملل و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، منوچهر محمدی.
۲۹. زمینه‌ها، عوامل و بازتاب جهانی انقلاب اسلامی، مصطفی ملکوتیان.

۶. دستاوردها و آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی

Accomplishments And Pathology Of Islamic Revolution

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اختیاری
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: آشنایی با دستاوردهای مختلف انقلاب اسلامی و روش‌های حفاظت از آنها.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. مهم‌ترین دستاوردهای فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و علمی انقلاب اسلامی را تبیین کند.
۲. مهم‌ترین آسیب‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و... انقلاب اسلامی را بررسی کرده و راهکارهای مناسب مقابله با آنها را نیز ارائه نماید.

سرفصل‌های درس:

۱. دستاوردها:

- سیاسی (داخلی از جمله کسب استقلال سیاسی و تشکیل نظام جمهوری اسلامی ایران) و خارجی از جمله بازتاب‌های مختلف انقلاب اسلامی بر مسائل منطقه‌ای و جهانی
- فرهنگی (گسترش دانشگاه‌ها و آموزش عالی ...)
- اقتصادی (رشد زیرساخت‌ها، تولید ناخالص داخلی در مقایسه با سایر کشورها، ...)
- علمی و فناوری (مقایسه پیشرفت‌ها و روش انتخاب شده در ج.ا.ا در مقایسه با کشورهایی مانند چین، ترکیه و ...)

۲. آسیب‌شناسی:

- آفات انقلاب اسلامی از دیدگاه شهید مطهری
- آسیب‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و علمی فناوری و راه‌های غلبه بر آنها

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. درآمد، مجموعه ۶ جلدی.

۲. پیرامون انقلاب اسلامی، شهید مطهری.

۳. نهضت‌های صدساله اخیر، شهید مطهری.

۴. دستاوردهای کلان انقلاب اسلامی، منوچهر محمدی.

۵. ایران، دیروز، امروز، فردا، تحلیلی بر انقلاب اسلامی، محسن نصری.

۶. دستاوردهای انقلاب اسلامی ایران، به‌کوشش مرکز طرح و برنامه‌ریزی سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران.

۷. دستاوردهای انقلاب اسلامی با نگرشی بر دیدگاه‌های امام خمینی - و رهبر معظم انقلاب اسلامی، تدوین و تنظیم

مؤسسه فرهنگی قدر ولایت.

۸. آسیب‌شناسی ارکان انقلاب اسلامی، عبدالله حاجی‌صادقی.

۹. آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی، مجموعه مقالات اولین همایش آسیب‌شناسی یک انقلاب.

۱۰. آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی بر اساس وصیت‌نامه سیاسی - الهی امام خمینی (ره)، قاسم شبان‌نیا.

۱۱. آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی، محمدرحیم عیوضی.

۷. جریان‌شناسی فکری - سیاسی جمهوری اسلامی ایران

Typology of Theoretic-political currents in Islamic Republic of Iran

نوع درس: اختیاری	تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد: نظری	پیش نیاز: ندارد

هدف درس: آشنایی با سیر تطور گروه‌ها و جریان‌های سیاسی، خاستگاه فکری - سیاسی آنها و وجوه اشتراک و افتراق رویکردهای سیاسی گروه‌ها و جریان‌های سیاسی مختلف.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

- شکل‌گیری و تحولات احزاب و جریان‌های سیاسی قبل از انقلاب اسلامی را تشریح کند.
- شکل‌گیری و تحولات احزاب و جریان‌های سیاسی پس از پیروزی انقلاب اسلامی را تبیین نماید.

سرفصل‌های درس:

۱. کلیات:

- مفهوم‌شناسی (جریان، سازمان، حزب و...)

- روش‌شناسی تحلیل جریان‌های سیاسی

۲. احزاب و جریان‌های سیاسی پیش از انقلاب:

- سیر تطور فعالیت‌های حزبی پیش از انقلاب

- احزاب و تشکل‌های مذهبی مخالف با رژیم پهلوی (جمعیت فدائیان اسلام، جمعیت مؤتلفه اسلامی و ...)

- احزاب و تشکل‌های غیرمذهبی مخالف با رژیم پهلوی (حزب توده، جبهه ملی، نهضت آزادی و...)

- احزاب حامی رژیم پهلوی

- تشکل‌ها و لژهای ماسونی حامی رژیم پهلوی

۳. احزاب و جریان‌های سیاسی پس از انقلاب:

- سیر تطور تشکل‌های سیاسی پس از انقلاب

- احزاب موجود (جمعیت مؤتلفه اسلامی، سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی، کارگزاران سازندگی، جبهه مشارکت اسلامی، حزب اعتماد ملی و...)

- احزاب و تشکل‌های سیاسی منحل شده

- تشکل‌های سیاسی غیرحزبی (تشکل‌های سیاسی روحانیت، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، جامعه روحانیت مبارز،

جریان‌های داخلی حوزه‌های علمیه، کانون وکلا، گروه‌ها و سازمان‌های مدافع حقوق بشر، گروه‌های فمینیستی)

- سازمان‌ها و احزاب اپوزیسیون (تشکل‌های سلطنت‌طلب، گروه‌های مارکسیستی، سازمان‌های سیاسی - نظامی معاند،

گروه‌های وهابی معارض)

- جریان‌های سیاسی خاص (انجمن حجّتیّه، جریان آقای منتظری)

روش آموزش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. جریان‌شناسی انجمن حجیه، سید ضیاءالدین علیان‌سب و سلمان علوی‌نیک.
۲. جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، علیرضا جوادزاده و سیدمحسن صالحی.
۳. تشکل فراگیر؛ مروری بر یک دهه فعالیت حزب جمهوری اسلامی، عبدالله جاسبی.
۴. خط سازش؛ بررسی و تحلیل تحقیقی و مستندی پیرامون تاریخچه، مواضع و عملکرد نهضت آزادی ایران، مجتبی سلطانی.
۵. جبهه ملی به روایت اسناد ساواک، مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات.
۶. سیاست و سازمان حزب توده؛ از آغاز تا فروپاشی، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی.
۷. حزب پان ایرانیست به روایت اسناد، شهلا بختیاری.
۸. جریان‌ها و سازمان‌های مذهبی - سیاسی ایران، رسول جعفریان.
۹. مجموعه کتاب‌های نیمه پنهان، مؤسسه کیهان.

۸. آینده‌پژوهی انقلاب اسلامی

Futuristic Studies of the Islamic republic of Iran

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اختیاری
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: تبیین مبانی و بررسی روش‌ها و آینده‌های پیش‌روی انقلاب اسلامی.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. مبانی و روش‌های آینده‌پژوهی در اسلام و غرب را مقایسه کند.
۲. آینده انقلاب اسلامی را در سه سطح آینده‌های ممکن، محتمل و مطلوب توضیح دهد.
۳. آینده نظام جهانی و جایگاه نظام جمهوری اسلامی را در آن تحلیل نماید.

سرفصل‌های درس:

۱. وجوه افتراق و اشتراک آینده‌پژوهی غربی و اسلامی

۲. مبانی آینده‌پژوهی انقلاب اسلامی:

- قوانین و سنن حاکم بر تاریخ و آینده

- روندهای کلان تقابل حق و باطل در تاریخ و آینده پیروزی حق

- جایگاه خلیفه الهی انسان در روی زمین با تأکید بر استخلاف صالحان و متقین و مستضعفان

۳. بررسی روش‌های متناسب با آینده‌پژوهی انقلاب اسلامی:

- روش گذشته‌نگری (تبارشناسی)

- روش تحلیل روند

- روش تحلیل اهداف (بررسی پیش‌ران‌ها)

- روش سناریونویسی

۴. بررسی آینده انقلاب اسلامی در سه سطح آینده‌های ممکن، محتمل و مطلوب:

- آینده‌های ممکن (بدبینانه، واقع‌بینانه، خوشبینانه)

- آینده محتمل (تکامل انقلاب در مراحل پنج‌گانه: انقلاب، نظام، دولت، کشور و تمدن اسلامی)

- آینده مطلوب (دستیابی به تمدن نوین اسلامی و اتصال به حکومت جهانی موعود)

۵. انقلاب اسلامی و آینده نظام جهانی:

- آرمان‌های جهانی انقلاب اسلامی (نظم عادلانه بین‌المللی، گسترش ایمان به خدا، تحقق صلح جهانی، دفاع از مظلوم)

- راه‌های تحقق آرمان‌های جهانی انقلاب (صدور آرمان‌های انقلاب، استفاده از ظرفیت‌های جهانی، استفاده از

ابزارهای نوین ارتباطی)

- موانع تحقق آرمان‌های جهانی انقلاب (ساختار ناعادلانه نظام بین‌الملل، اختلافات جهان اسلام، دشمنی‌های

آمریکا و صهیونیسم)

روش آموزش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. نواندیشی برای هزاره نوین، مفاهیم، روش‌ها و آینده‌های آینده‌پژوهی، ریچارد اسلاتر و همکاران، ترجمه عقیل ملک‌فر و سید احمد ابراهیمی.
۲. آینده‌پژوهی در اسلام، محسن الوبری، در کتاب الفبای آینده‌پژوهی.
۳. مجموعه آثار، مرتضی مطهری، ج ۲۴ (آینده انقلاب اسلامی - قیام و انقلاب مهدی).
۴. چالش‌های آینده انقلاب اسلامی، مجموعه مقالات، جمعی از نویسندگان.
۵. آینده انقلاب، علی عسگری.
۶. انقلاب اسلامی ایران و انفتاح تاریخ، حسین کچوییان.
۷. «روش‌های مطالعات آینده‌پژوهی»، پ. اساکل (P. Assakul)، مترجم سعید خزائی.
۸. نظریه پایان تاریخ و انقلاب اسلامی، محمدتقی حسینی، آموزه کتاب هشتم (غرب و انقلاب اسلامی).
۹. «تحلیل انقلاب اسلامی از منظر مسائل فلسفه تاریخ»، علی علوی سیستانی، مجموعه مقالات تأملاتی در فلسفه انقلاب اسلامی و بازتاب‌های جهانی آن در جهان معاصر.
۱۰. بازتاب جهانی انقلاب اسلامی، منوچهر محمدی.
۱۱. آفاق تمدنی انقلاب اسلامی، جلال درخشه، مجموعه مقالات، چاپ اول.
۱۲. افق تمدنی آینده انقلاب اسلامی، ابوذر مظاهری.

۹. مسائل نظامی راهبردی معاصر

Contemporary Military Strategic Problems

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اختیاری
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: شناخت عمده‌ترین مسائل و موضوعات نظامی و راهبردی معاصر.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. انواع و نظریه‌های راهبرد را تبیین کند.
۲. نسبت به راهبردهای جدید نظامی و نقش قدرت نظامی در راهبرد، درک درستی پیدا کند.
۳. مسائل راهبردی کشورهای مسلمان در حوزه‌های دفاعی و نظامی را تحلیل کند.

سرفصل‌های درس:

۱. کلیات و مفاهیم:

- بررسی مفهوم راهبرد (مفهوم لغوی، اصطلاحی، سایر تعاریف)
- مفاهیم مرتبط و نزدیک به راهبرد (تاکتیک، جنگ، سیاست، مناطق راهبردی)

۲. مبانی و اصول:

- سیر تاریخی و تحول در مفهوم راهبرد
- مراحل تکوین مفهوم راهبرد و راهبرد نظامی

۳. انواع راهبرد:

- راهبردهای سیاسی (انزواطلبی، بی‌طرفی، عدم تعهد، اتحاد و ائتلاف)
- راهبردهای نظامی (زمینی، دریایی، هوایی، فضایی)

۴. نظریه‌های راهبردی:

- راهبردهای زنجیره‌ای و تجمعی، راهبردهای مستقیم و غیرمستقیم
- راهبردهای کنشی و واکنشی، راهبردهای مانور و فرسایش

۵. راهبردهای جدید نظامی:

- جنگ کلاسیک، جنگ کم‌شدت، جنگ نامتعارف، جنگ ناهم‌تراز
- جنگ اطلاعاتی، جنگ روانی، جنگ تأثیرمحور، جنگ سایبر، جنگ شبکه
- محور، جنگ شبکه‌ای، جنگ بدون سرنشین، جنگ غیرکشنده و ...

۶. راهبرد و ژئوپلتیک:

- عوامل ژئوپلتیکی مؤثر بر راهبرد (موقعیت جغرافیایی، وسعت، منابع و ...)

۷. جنگ و انواع آن:

- تعریف جنگ، انواع جنگ (هسته‌ای، غیر هسته‌ای)

۸. ماهیت جنگ:

- اندیشه حاکم بر جنگ‌ها، انواع تکامل جنگ، نسل‌های تکامل

- جنگ، علل جنگ، آینده‌پژوهی جنگ

۹. نقش عوامل نظامی در راهبرد:

- ابزارهای جنگی، نیروهای نظامی، سلاح‌های استراتژیک

۱۰. اندازه‌گیری قدرت نظامی:

- کاربردها، سطوح مختلف، سنجش، نیروی نظامی و قدرت، مدل‌های مختلف سنجش قدرت ملی

۱۱. ژئوپلیتیک و ژئواستراتژیک کشورهای مسلمان:

- تقسیم‌بندی مناطق ژئوپلیتیک در حوزه کشورهای مسلمان، جایگاه کشورهای مسلمان در نظریه‌های ژئوپلیتیک

۱۲. مسائل راهبردی کشورهای مسلمان:

- حوزه‌های سیاسی، دفاعی نظامی، فرهنگی و ...

روش آموزش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور

- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده

- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. مسائل نظامی و راهبردی معاصر، محسن مرادیان.

۲. مسائل نظامی و استراتژیک معاصر، علیرضا ازغندی و جلیل روشندل.

۳. استراتژی در جهان معاصر، جان بیلیس، ترجمه کابک خبیری.

۴. چشم‌انداز استراتژیک کشورهای مسلمان، حمیدرضا برادران شرکا.

۵. رویارویی غرب معاصر با جهان اسلام، ابراهیم متقی.

۱۰. تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی دوره جمهوری اسلامی ایران (۲)

Political developments in Iran (Islamic Republic Period)

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اصلی
پیش نیاز: تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی دوره جمهوری اسلامی ایران (۱) (با تأکید بر دفاع مقدس)	نوع واحد: نظری

هدف درس: آشنایی با مهم‌ترین تحولات فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی پس از دهه اول جمهوری اسلامی.
اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. مهم‌ترین تحولات فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی جمهوری اسلامی ایران را توضیح دهد.
۲. تحولات فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی جمهوری اسلامی در دولت‌های سازندگی، اصلاحات و... را تحلیل نماید.
۳. ضمن آسیب‌شناسی نظام جمهوری اسلامی، جایگاه جمهوری اسلامی در منطقه و جهان را تحلیل کند.

سرفصل‌های درس:

۱. تحولات فرهنگی، سیاسی و اقتصادی ایران در سال‌های ۱۳۶۸ - ۱۳۷۶:

- رحلت امام خمینی و انتخاب حضرت آیت الله خامنه‌ای
- بازنگری در قانون اساسی
- دولت سازندگی و گفتمان آن؛
- رویکردهای اقتصادی، سیاسی و فرهنگی؛
- روابط و تعاملات خارجی؛
- چالش‌های فراروی نظام در این دوره.

۲. تحولات فرهنگی، سیاسی و اقتصادی ایران در سال‌های ۷۶ - ۸۴:

- دولت اصلاحات و گفتمان آن؛
- رویکردهای اقتصادی، سیاسی و فرهنگی؛
- روابط و تعاملات خارجی؛
- چالش‌های فراروی نظام در این دوره.

۳. تحولات فرهنگی، سیاسی و اقتصادی ایران در سال‌های ۱۳۸۴ به بعد:

- دولت عدالت‌گرا و گفتمان آن؛
- رویکردهای اقتصادی، سیاسی و فرهنگی؛
- روابط و تعاملات خارجی؛
- چالش‌های فراروی نظام در این دوره.

۴. دستاوردهای کلان و آسیب‌شناسی جمهوری اسلامی ایران
۵. آینده‌شناسی جمهوری اسلامی ایران (جایگاه آن در منطقه، جهان اسلام، نظام بین‌الملل)

روش آموزش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش:

- ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:
- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس
- تحقیق پایانی
- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. تحولات سیاسی - اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی در ایران، ۲ جلد، یحیی فوزی.
۲. جریان‌شناسی سیاسی در ایران، علی دارابی.
۳. انقلاب اسلامی، زمینه‌ها و پیامدها، منوچهر محمدی.
۴. درآمدی تحلیلی بر انقلاب اسلامی، محمدرحیم عبوضی و محمدجواد هراتی.
۵. انقلاب اسلامی ایران؛ ماهیت، زمینه‌ها و پیامدها، محمد شفیعی فر.
۶. چارچوب‌ها و جهت‌گیری‌های سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، علیرضا ازغندی.
۷. سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران در دولت احمدی‌نژاد، حمید مولانا.
۸. انقلاب اسلامی در بوته آزمون، منوچهر محمدی.
۹. آینده نظام بین‌الملل و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، منوچهر محمدی.
۱۰. رقابت و ثبات سیاسی در جمهوری اسلامی ایران، خواجه سروی.
۱۱. کارنامه بیست ساله ولایت فقیه، ذوعلم.
۱۲. درآمدی بر کارنامه جمهوری اسلامی (۶ جلد، مجموعه مقالات)

۱۱. کارگاه روش تدریس

Research Method Workshop

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اختیاری
پیش نیاز: صلاحیت‌های مدرسی و روش تدریس انقلاب اسلامی	نوع واحد: عملی

هدف درس: آشنایی با تجربیات تدریس و دستیابی به مهارت تدریس.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

- طرح درس را ارائه و یک کلاس فرضی اداره کند.

سرفصل‌های درس:

۱. انتقال تجربیات تدریس دروس معارف از سوی اساتید با تجربه

۲. ارائه طرح درس

۳. ارائه کلاس‌های فرضی

۴. حضور حداقل سه جلسه در کلاس‌های دروس معارف در دانشگاه‌ها

روش آموزش:

- به شکل گارگاهی و نیز شرکت در کلاس‌های دروس معارف

ابزارهای کمک آموزشی درس:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش درس

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارائه طرح درس

- ارزیابی ارائه کلاس فرضی

- ارائه گزارش از کلاس دروس معارف

۱۲. زبان انگلیسی تخصصی (۲)

Specialized English language (2)

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اختیاری
پیش نیاز: زبان انگلیسی تخصصی (۱)	نوع واحد: نظری

هدف درس: آشنایی با لغات و اصطلاحات تخصصی رشته مدرسی انقلاب اسلامی به زبان انگلیسی.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

- متن تخصصی انگلیسی را بخواند و ترجمه نماید.

سرفصل‌های درس:

زبان تخصصی رشته مدرسی انقلاب اسلامی پس از یادگیری مهارت‌های چهارگانه زبان عمومی به دنبال فهم متون تخصصی این رشته است. دانشجویان با کمک اساتید، متون انگلیسی در حوزه مطالعات انقلاب اسلامی را علاوه بر قرائت صحیح واژگان به ترجمه آن خواهند پرداخت.

روش آموزش:

۱. خواندن و فهمیدن متون در کلاس؛

۲. ترجمه مقاله کوتاه در خارج از کلاس؛

۳. مقابله ترجمه مقاله دانشجویان کلاس؛

ابزارهای کمک آموزشی:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

1. Political Science, *Political Theory*, International Relations, Political Parties, etc., in Encyclopedia of Encarta, Microsoft Reference Library, 2010.
2. Heywood, Andrew, *Key Concepts in Politics*, Macmillan Press, 2000.
3. *Key Ideas in Politics*, Moyra Grant, Nelson Thornes Ltd, 2003.

۱۳. مخاطب‌شناسی ارتباط با تأکید بر دوره جوانی

Communication Linguistics with a Focus on Youth Age

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اختیاری
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری

هدف درس: آشنایی با نظریه‌ها، نقش و مهارت‌های ارتباط و رشد در دوره جوانی.

اهداف رفتاری: در پایان این درس دانشجو باید بتواند:

۱. نظریه‌ها، نقش و مهارت‌های ارتباط را تبیین کند.
۲. ویژگی‌های رشد دوره جوانی را تشریح کند.
۳. انواع ارتباطات و آسیب‌های آن را بیان نماید.

سرفصل‌های درس:

۱. مفهوم‌شناسی ارتباط
۲. نظریه‌های ارتباطات انسانی
۳. نقش ارتباط در رشدیافتگی شخصیت جوان
۴. مهارت‌های ارتباط (مدیریت ارتباط)
۵. آسیب‌شناسی ارتباط
۶. ارتباط‌های مجازی
۷. ارتباط‌های نابهنجار
۸. رشد دوره جوانی و ویژگی‌های مهم این دوره
۹. ارتباط و قوانین ارتباط از دیدگاه اسلام

روش آموزش درس:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- آموزش استادمحور
- گفتگو بر اساس منابع از پیش معرفی شده
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

ابزارهای کمک آموزشی درس:

- نرم افزارهای مربوط
- اینترنت

روش سنجش درس:

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی ارائه سمینار در کلاس

- تحقیق پایانی

- آزمون کتبی

منابع پیشنهادی:

۱. ارتباط موفقیت آمیز با دیگران، اندرو رایت، ترجمه بهناز پیاده.
۲. کلید طلایی ارتباطات، کریس کول، ترجمه محمدحسن شجاعی فرد.
۳. مهندسی رفتار ارتباطی (بین شخصی و درون شخصی)، نیما قربانی.
۴. ارتباط شناسی (ارتباطات انسانی میان فردی، گروهی، جمعی)، مهدی محسنیان راد.
۵. روان‌شناسی و ارتباط، جرج آرمیتیج میلر، ترجمه محمدرضا طالبی نژاد.
۶. مهارت‌های اجتماعی در ارتباطات میان فردی، اوئن هارجی، ترجمه خشایار بیگی و مهرداد فیروزبخت.
۷. روان‌شناسی اجتماعی با نگرش به منابع اسلامی، مسعود آذربایجانی و همکاران.
۸. روان‌شناسی و تبلیغات با تأکید بر تبلیغ دینی، محمد کاویانی.

۱۴. کارورزی تدریس

Research Method Workshop

تعداد واحد: ۲ واحد	نوع درس: اختیاری
پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: عملی

هدف درس: آشنایی با شیوه تدریس و دستیابی به مهارت تدریس.

اهداف رفتاری: در پایان این درس از دانشجوی انتظار می‌رود:

- توانایی عملی برای تدریس دروس معارف را کسب کند.

سرفصل‌های درس:

۱. حضور یک ترم در یک کلاس از دروس معارف اسلامی در دانشگاه‌ها متناسب با رشته
۲. شرکت در جلسات درس و آشنایی با شیوه تدریس استاد و ارائه گزارش
۳. برگزاری حداقل دو جلسه درس زیر نظر استاد

روش آموزش:

- به شکل گارگاهی و شرکت در کلاس‌های دروس معارف

ابزارهای کمک آموزشی درس:

- نرم افزارهای مربوط

- اینترنت

روش سنجش درس

ترکیبی از روش‌های زیر به تشخیص استاد:

- ارزیابی از طرح درس ارائه شده

- ارائه گزارش از کلاس درس معارف

- ارزیابی از ارائه درس توسط دانشجو

اساتید و صاحب‌نظرانی که در تدوین سرفصل‌های رشته «انقلاب اسلامی» مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه معارف اسلامی نقش داشتند. (به ترتیب حروف الفبا)

ردیف	نام و نام‌خانوادگی	سمت و دانشگاه محل خدمت
۱.	حسین ارجینی	استادیار دانشگاه معارف اسلامی
۲.	مهدی امیدی	استادیار مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
۳.	محمدجواد نوروزی	استادیار مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
۴.	یعقوب توکلی	استادیار دانشگاه معارف اسلامی
۵.	محمداسماعیل خدادادی	استادیار مجتمع آموزش عالی شهید محلاتی
۶.	مسعود راعی	استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد
۷.	محسن رضوانی	استادیار مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
۸.	مرتضی شیرودی	استادیار پژوهشکده علوم اسلامی امام صادق <small>علیه السلام</small>
۹.	ابوذر مظاهری	استادیار مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
۱۰.	محسن ملک افضلی	استادیار دانشگاه قم
۱۱.	مصطفی ملکوتیان	استاد دانشگاه تهران
۱۲.	حسین جوان آراسته	استادیار پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
۱۳.	محمدرضا مرندي	استادیار دانشگاه شهید بهشتی
۱۴.	علی اخترشهر	استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد لاهیجان
۱۵.	بهرام اخوان کاظمی	استاد دانشگاه شیراز
۱۶.	علیرضا جوادزاده	استادیار مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
۱۷.	محمدجعفر جوادی ارجمند	دانشیار دانشگاه تهران
۱۸.	محمدعلی حسین زاده	دکترای مدرسی معارف (انقلاب اسلامی)
۱۹.	علی ذوعلم	عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه
۲۰.	احمد رهدار	استادیار دانشگاه باقرالعلوم <small>علیه السلام</small>
۲۱.	محمد شفیعی فر	استادیار دانشگاه تهران
۲۲.	سیدنادر علوی	عضو هیئت علمی جامعه المصطفی
۲۳.	نجف لکزایی	دانشیار دانشگاه باقرالعلوم <small>علیه السلام</small>
۲۴.	منوچهر محمدی	استاد پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

